

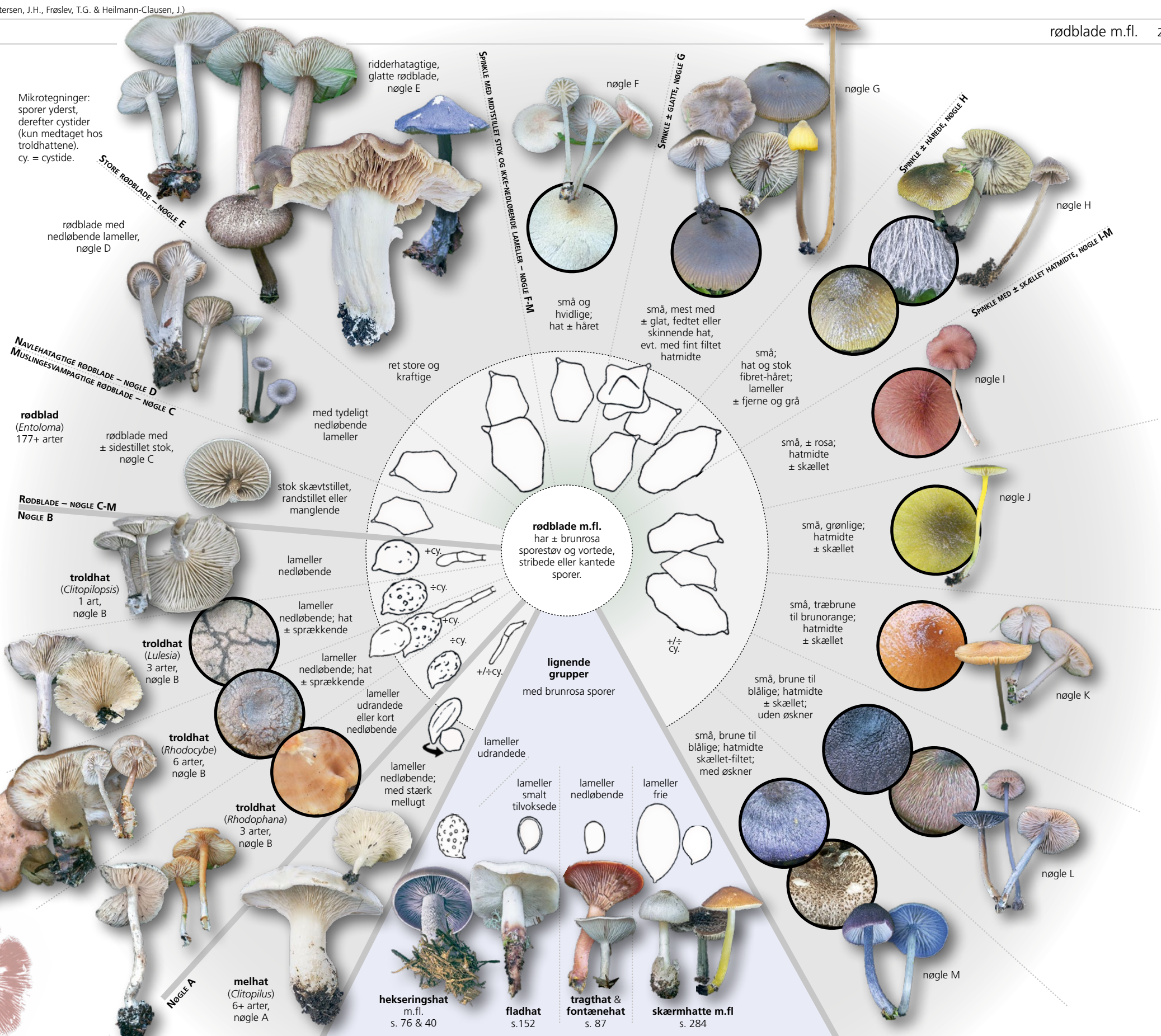
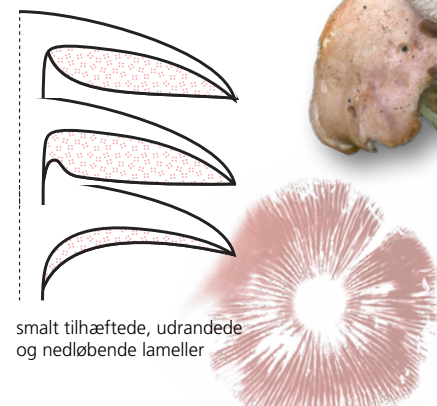
Rødblade m.fl.

Gruppen omfatter slægten *Entoloma* samt slægterne *Clitopilus*, *Clitopilopsis*, *Lulesia*, *Rhodophana* og *Rhodocybe*. Slægterne er kendetegnet ved at have tilvoksede, udrandede til nedløbende lameller og fremfor alt ± brunrosa sporestøv. Sporerne er enten vortede, stribede eller tredimensionalt kantede (facetterede). En vigtig karakter hos rødblade er, hvorvidt farvestoffet (pigmentet) i hathuden sidder på hyfevæggene (pålejret pigment), i hyfevæggene eller indvendigt i hyferne (indvendigt pigment). Der findes arter med skævt- til randstillet stok; se under østershattene s. 54.

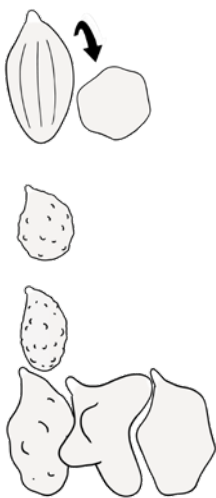
Gruppen udgør en naturlig enhed, *Entolomataceae*. De fleste arter i gruppen er formodentlig nedbrydere, men der findes også arter, som tilsyneladende lever i biotrof symbiose med planter (fx ektomykorrhiza med træer) og svampeparasitiske arter. De kan findes i både trædominerede habitater og i helt åbent land, inklusive enge og klitter.

LIGNENDE GRUPPER:

- skærmmhatte (*Pluteus*) og posesvampe (*Volvariella* & *Volvopluteus*) har samme sporefarve, men frie lameller; se s. 284.
- mange heksetragthatte (*Paralepista*) og hekseringshatte (*Lepista*) har brunrosa sporer og ridderhat- eller tragthat-formede frugtlegerne. Disse kendes på deres finvortede sporer og en ofte karakteristisk, sødlig lugt; se s. 76 og 140.
- visse tragthatte, samt fontænehatten *Arrhenia discorosea*, har brunrosa, men helt glatte sporer; se s. 87
- de store fladhatte i slægten *Rhodocollybia* har svagt brunrosa og glatte sporer; se s. 166.

1.	Frugtlegemer hvidlige til lyst brungrå med langt nedløbene lameller og stærk mellugt; sporer længdestribede/furede (mangekantete set fra enden)	melhat (<i>Clitopilus</i>) – nøgle A
	Frugtlegemer anderledes; lugt variabel, inkl. melagtig; sporer vortede, puklede eller mangekantete i flere dimensioner	2
2.	Frugtlegemet udspringer af en knoldformet deformeret svampevært . . se snyltende trolldhat (<i>Rhodophana stangliana</i>), B1 Frugtlegeme ikke på en deformeret svampevært	3
3.	Sporer vortede; lameller oftast nedløbende til udrandet-nedløbende; hatoverside uden radierende eller håret-skællet struktur . trolldhat (<i>Rhodocybe</i>, <i>Rhodophana</i>, <i>Lulesia & Clitoplopsis</i>) – nøgle B Sporer puklede til kantede (facetterede) set fra alle sider; lameller tilhæftede til udrandede eller nedløbende; hatoverside oftast med radierende eller håret-skællet struktur . . . [rødblåd – <i>Entoloma</i>]	4
4.	Frugtlegemer små og muslingesvamp-agtige med udpræget skævstillet, randstillet eller manglende stok	nøgle C
	Frugtlegemer med ± midtstillet, veludviklet stok	5
5.	Lameller ± nedløbende (frugtlegemer navlehår- til tragthat-agtige)	nøgle D
	Lameller tilhæftede til udrandede	6
6.	Frugtlegemer ± ridderhat-agtige, generelt ret robuste (hatbredde/stoktykkelse i reglen under 8); lamelkødshyernes celler ofte under 100 µm lange . . . [underslågt <i>Entoloma</i> s.l.]	nøgle E
	Frugtlegemer huesvamp- eller fladhatagtige, ret spinkle (hatbredde/stoktykkelse over 8); hat- og lamelkødshyernes celler mere end 150 µm lange	7
7.	Frugtlegemer hvide, creme, cremegule til lyst træbrune (□ □ □ □) og spinkle (stok under 4 mm tyk)	nøgle F
	Frugtlegemer med andre farver og/eller ± kødfulde (stok over 4 mm tyk)	8
8.	Lameller grå (◁ ◻ ◻ ◻) og ret fjerne; stokoverflade flosset-håret i fuld længde, mest udtalt ved basis . . . [underslågt <i>Pouzarella</i>]	nøgle H
	Lameller hvide, creme, brunlige, rosa til blålige (◁ ◻ □ ◻ ◻ ◻ ◻); stokoverflade poleret, glat, trådet til længdefibret, eventuelt groft skællet	9
9.	Hatoverside glat, radiært fibret eller fint, ensartet filtet; hat ofte ± klokke- til kegleformet og ofte med pukkel eller papil	[underslågt <i>Nolanea</i> s.l.] nøgle G
	Hatoverside håret, tottet-skællet til nubret, eventuelt kun i midten; hat hvælvet, flad til nedtrykt . . [underslågt <i>Cyanula & Leptonia</i> m.v.]	10
10.	Hat med rosa til røde (◐ ◑ ◒ ◓ ◔) farver	nøgle I
	Hat med brune, grønne, blå til grålige til næsten sorte farver	11
11.	Hat eller stok tydeligt gulgrøn (⌵ ◼ ◾ ◿), basis ofte blågrøn ved såring; lugt ofte markant af gummi eller musepis	nøgle J
	Hat og stok med ± brune, blålige eller sortagtige farver; lugt anderledes	12
12.	Hat og stok med træbrune, honninggule, kanelbrune, gulbrune til brunorange (◕ ◖ ◗ ◘ ◙ ◚ ◛ ◜ ◝ ◞ ◟ ◠ ◡ ◢ ◣ ◤ ◥ ◦ ◧ ◨ ◩ ◪ ◫ ◬ ◭ ◮ ◯ ◰ ◱ ◲ ◳ ◴ ◵ ◶ ◷ ◸ ◹ ◺ ◻ ◼ ◽ ◾ ◿) farver	nøgle K
	Hat og/eller stok med mere gråbrune, grålige, blålige, violette til næsten sorte (◕ ◖ ◗ ◘ ◙ ◚ ◛ ◜ ◝ ◞ ◟ ◠ ◡ ◢ ◣ ◤ ◥ ◦ ◧ ◨ ◩ ◪ ◫ ◬ ◭ ◮ ◯ ◰ ◱ ◲ ◳ ◴ ◵ ◶ ◷ ◸ ◹ ◺ ◻ ◼ ◽ ◾ ◿) farver	13
13.	Uden øskner	nøgle L
	Med øskner, i hvert fald ved basidiernes basis	nøgle M

1. Frugtlegermer ± ridderhat-agtige, generelt ret robuste (hatbredde/hatstoktykkelse i reglen under 8); hat oftest puklet og med bølget rand. 2
Frugtlegermer spinkle til moderat kraftige (hatbredde/stoktykkelse over 8); hat oftest kegleformet eller ± flad med papil 8

2. Unge lameller grålige (); stok 3-10 mm tyk 3
Unge lameller hvidlige (); stok ofte tykkere 5

3. Sporer 10,5-14,5 x 7-11 µm, ± puklede; med eller uden ægcystider; stok brunligt længdefibret se *Entoloma plebejum*, E21
Sporer op til 11 x 8 µm, ± kantede; uden ægcystider; stok hvidligt længdefibret, men eventuelt også med tværbølgede (polerede) dele 4

4. Hat ± fedtet, træbrun, læderbrun til lyst rødbrun (); stok ofte med tværbølgede (polerede) dele
..... se smudsig rødblad (*Entoloma sordidulum*), E43
Hat næppe fedtet, indvokset radærfibret, ± gråbrun (); stok aldrig med tværbølgede dele se *Entoloma opacum*, E58

5. Med elm; stok hul eller massiv 6
Med tjørn, slåen, dværgmispelel (*Cotoneaster*) eller frugttræer; stok massiv 7

6. Stok 4-12 mm tyk; hatrand gennemskinneligt stribet; sporer 9-11 x 7-10 µm, 5-7-kantede, Q-gns. 1,1-1,2 se maj-rødblad (*Entoloma aprile*), E16
Stok 8-22 mm tyk; hat ikke gennemskinneligt stribet; sporer 10,5-12,5 x 9,5-12 µm, 9-10-kantede, Q-gns. 1-1,1 se *Entoloma saundersii*, E16

7. Hat læderbrun til gråoliven (), hygroman, hos ældre eksemplarer ofte ret groft indvokset fibret; kød ± uforanderligt; især med tjørn, frugttræer eller dværgmispelel (*Cotoneaster*), sjældent med slåen
..... se flammert rødblad (*Entoloma clypeatum*), E17
Hat hvid til meget lyst træbrun () , ikke hygroman, kun fint indvokset-fibret; kød gulnende eller rødmende i gnav; med slåen eller frugttræer, meget sjældent med tjørn
..... se slåen-rødblad (*Entoloma sepium*), E17

8. Lameller grå og ret fjerne; sporer puklede 9
Lameller hvidlige til lysebrune og normalt tætte; sporer puklede eller kantede 10

9. Hat og stok grå, gråviolet til gråbrun (), midte eventuelt mørkere; sporer 10-14 x 7-8 µm; ægcystider med udtrukket spids
..... se spindevævs-rødblad (*Entoloma araneosum* s.l.), H9
Hat og stok ret mørkt gråbrun (); sporer 10,5-13,5 x 7-9 µm; ægcystider kølleformede
..... se dyster rødblad (*Entoloma dysthaloides*), H6

10. Hat creme til lyst træbrun ()
..... se bleg rødblad (*Entoloma neglectum*), F8
Hat mørkere () 11

11. Sporer stjerneformede; lameller påfaldende dybt hængende
..... se stjernespoeret rødblad (*Entoloma conferendum*), G15
Sporer puklede til kantede; lameller næppe dybt hængende 12

12. Sporer ± puklede se *Entoloma plebejum*, E21
Sporer ± kantede 13

13. Stok hvidligt længdefibret, men også ofte med tværbølgede (polerede) dele
..... se smudsig rødblad (*Entoloma sordidulum*), E41
Stok brunligt længdefibret 14

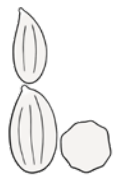
- 14. Hathudspigment ikke pålejret (helt overvejende indvendigt) 15
Hathudspigment pålejret (men eventuelt også indvendigt) 18
- 15. Uden øskner; i heder og magre nåleskove
se voks-rødblåd (*Entoloma cetratum*), G54
Med øskner; voksested eventuelt anderledes 16
- 16. I nåleskove; stok 3-15 mm tyk; hat ± kanelbrun (☞ ■■■)
Entoloma pallescens, G63
I løvskove eller græsland; stok op til 6 mm tyk; hat gråbrun (☞ ■■■) 17
- 17. Stokkens øverste halvdel med hovedbærende cystider
se dunstokket rødblad (*Entoloma cuneatum*), G62
Stok uden hovedbærende cystider se *Entoloma ventricosum*, G63
- 18. Uden påfaldende lugt se vår-rødblåd (*Entoloma vernalis*), G92
Med mellugt 19
- 19. Uden ægcystider se *Entoloma lucidum*, G77
Med ægcystider 20
- 20. Stok 1-3 mm tyk; hat 9-25 mm bred se *Entoloma leptopus* s.l., G70
Stok 3-10 mm tyk; hat 20-100 mm bred
se kegle-rødblåd (*Entoloma hirtipes*), G68

Nøgle A – melhat (*Clitopilus*)

- 1. Stok midt- til skævtstillet; på jord 2
Stok randstillet eller manglende; på andre substrater 7
- 2. Frugtlegerne meget spinkelt; stok 1-3 mm tyk; i åbent tørt, ± kalkrigt græsland. Hat 5-25 mm bred; stok ofte noget skævtstillet og eventuelt meget kort; sporer 6-7 (-8) x 3,5-4 µm, med 4-8 længdekammer; uden øskner; hist og her øst for israndslinien
spinkel melhat (*Clitopilus scyphoides*)
Frugtlegerne kraftigt; stok over 5 mm tyk; i parker og skove 3
- 3. Hat cremegrå, læderbrun til gråoliven (☞ ■■■■■), ofte med mørkere dråbepletter; hathudshyfer med pålejret pigment 4
Hat hvidlig til lyst grålig (☞ □■■), i reglen uden dråbepletter (?); hathudshyfer uden pålejret pigment 5
- 4. Med ægcystider; helt uden øskner; hat ± cremegrå til gråoliven (☞ ■■■■■). Hat 20-70 mm bred; sporer 9,5-13,5 x 5-6,5 µm, Q 1,3-1,9, med 6-8 længdekammer; i løvskove og parker; DK? *Clitopilus cystidiatus*
Uden ægcystider; med spredte øskner i hathuden; hat ± læderbrun (☞ ■■■■■). Hat 45-65 mm bred, hvælvet med indrullet rand; stok 10-15 mm tyk; sporer 9,5-15,5 x 5,5-7 µm, med 5-8 længdekammer; i skove; DK? *Clitopilus paxilloides*
- 5. Lugt ikke påfaldende eller noget vandmelonagtig (som skællet stilkporesvamp); med ægcystider. Hat 40-100 mm bred, hvid; stok 4-8 mm tyk, midt- til skævtstillet; sporer 9,5-11,5 x 5-6 µm, med 6-7 længdekammer, Q-gns. 1,8; uden øskner; med løvtræer på kalkbund; ej DK
Clitopilus chrischonensis
Lugt melagtig; uden ægcystider 6
- 6. Sporer 8,5-11 x 5,5-8 µm, Q 1,2-1,8, Q-gns. 1,5. Hat 35-90 mm bred, cremegrå til grålig; stok ± skævtstillet, 5-15 mm tyk; sporer med 6-7 længdekammer; uden øskner; i løvskov; DK? *Clitopilus abprunulus*

- Sporer (8,5-) 10-13 x (4,5-) 5-7 µm, Q-gns. 1,9. Hat 25-80 mm bred; sporer med 6-8 længdekammer; uden øskner; fortrinsvis i løvskove og parker, men også i nåltræsplantager; formodentlig vidt udbredt og almindelig gråhvid melhat (*Clitopilus prunulus*)
- 7. På kompost, i svampedyrkningssubstrater 8
På substrater i naturen (ved, græsser, svampefrugtleger, førne m.v.) 9
- 8. Sporer 4,5-6,5 x 3-3,5 µm. Hat op til 20 mm bred, ± vifteformet, lysebrun med hvidligt hyfeovertræk; stok manglende; sporer med 3-6 længdekammer; i store knipper på champignon-kompost; ej DK
Clitopilus fasciculatus
Sporer 6-8 x 3,5-5,5 µm. Hat 5-50 (-100) mm, ± tungeformet, hvid; stok randstillet eller manglende; spore-Q 1,45-2,25, med 5-9 længdekammer; i flokke på kompost og dødt ved, inklusive bøgestammer; meget sjælden *Clitopilus passeckerianus*
- 9. Sporer i gennemsnit omkring 9,5 µm lange. Hat 2-8 mm bred, hvid; stok kort eller manglende; sporer (7-) 8-11,5 (-12,5) x 5-7 µm, Q 1,4-1,7, med 6-9 længdekammer; på træ, urter, etc.; sjælden eller overset
Clitopilus daamsii
Sporer i gennemsnit næppe over 8 µm lange 10
- 10. Med korte ægcystider. Hat 5-40 mm bred, hvidlig, lyst grålig til creme; stok kort; sporer 7-8,5 x 4,5-5,5 µm, Q ca. 1,5-1,6, med 8-10 længdekammer; på store løvtræsstammer (altid?); bekræftet via sekvenser, men hyppighed ikke afklaret *Clitopilus baronii*
Uden ægcystider 11
- 11. Hat 5-50 (-100) mm bred; spore-Q-gns. over 1,6
se *Clitopilus passeckerianus*, pkt. 8
Hat 2-10 mm bred; spore-Q ca. 1,5-1,6. Sporer (6,5-) 7,5-8,5 (-10) x 5-5,5 (-6) µm, med 8-10 længdekammer; på træ, urter, gammel kolort, etc.; almindelig skæv melhat (*Clitopilus hobsonii*)

Nøgle B – trolldhat (*Rhodocybe*, *Rhodophana*, *Lulesia* & *Clitopilopsis*)

-

1. Stokbasis knoldformet, bestående af blandet væv fra vært og parasit. Frugtlegerne hvidt; hat 12-25 mm bred; stok op til 9 mm bred med en 15 mm bred knold; sporer 5-7 x 3,5-5 µm, fint vortede; i kalkrig skov (evt. sammen med *Myochromella boudieri*, der muligvis er værten); meget sjælden
snyltende trolldhat (*Rhodophana stangliana*)
Stokbasis uden markant knold 2
-

2. Frugtlegerne ± rosa til rødlige eller gulligt brune ()
Frugtlegerne hvide, grålige, brungrå, gråbrune til gråsorte () 8
-

3. Frugtlegerne store og kødfulde; stok 10-35 mm tyk; voksende i hekseringe; ofte ± rødpletet. Hat (15-) 40-130 mm bred, hvælvet, brunrosa, kød-rød til brunorange; lugt markant aromatisk; sporer 5-7 x 3-4,5 µm, vortede; uden cystider; uden øskner; i muldrige og gerne kalkrige skove og krat, både løv- og nåletræer, sjældnere på overdrev; hist og her øst for israndslinien, meget sjælden vest for
kødfarvet trolldhat (*Rhodocybe gemina*)
Frugtlegerne spinkle til middelstore; stok op til 15 mm tyk, men oftest meget tyndere; ikke i hekseringe; ikke rødpletet 4
-

4. Stok 5-15 mm tyk 5
Stok op til 5 mm tyk 6
-

5. Hat brunorange (); med hvide hyfestrengene ved stokbasis; lugt krydret til melagtig, fx af valnødder. Frugtlegerne moderat kraftige; hat 35-100 mm bred; sporer 5,5-7 x 4-4,5 µm, Q 1,3-1,6; med ægcystider; smag mild; uden øskner; med løv- og nåletræer; ej DK
Rhodocybe fumanellii
Hat træbrun til brunrosa (); uden tydelige hyfestrengene; lugt frugtagtig. Frugtlegerne moderat kraftige; hat 20-45 mm bred; sporer 5-6,5 x 3,5-4,5 µm, Q 1,2-1,5; uden ægcystider og øskner; med løv- og nåletræer, på næringsrig bund, fx i syrenkrat; smag ikke markant; meget sjælden
Rhodocybe asanii
6. Uden øskner; hat brunrosa til laksefarvet (). Hat 10-30 mm bred; sporer 5-7 x 4-5 µm; ægcystider sjældne eller manglende; ofte under nåletræer; lugt lidt frugtagtig; smag ikke markant; ej DK
Rhodocybe asyae
Med øskner; hat ± gulbrun til honninggul () 7
-

7. Sporer 6,5-8,5 (-9) x (3,5-) 4-5 (-5,5) µm. Hat 10-25 mm bred, orangebrun; lugt og smag ubehageligt melagtig; sporer vortede; med øskner og ingen cystider; i muldrige krat og løvskove, men også i åbne kalkrige habitater; meget sjælden eller overset
orangebrun trolldhat (*Rhodophana nitellina* s.l.)¹
Sporer (4-) 4,5-7 x 3-4 (-4,5) µm. Hat 10-30 mm bred, ± honninggul; lugt og smag ubehageligt melagtig; sporer vortede; med øskner og cystider; i muldrige løvskove; meget sjælden eller overset
gul trolldhat (*Rhodophana melleopallens*)
8. Frugtlegerne hvidt til lyst creme (). Hat 10-50 mm bred; lugt fraværende; smag bitter; sporer (5-) 6-7,5 (-9) x (3-) 3,5-4,5 (-7) µm; på lette kalkholdige jorde i syren- or rosenkrat og lignende habitater; sjælden (og overset?) og fortrinsvis fundet mod syd
hvid trolldhat (*Lulesia fallax*)
Frugtlegerne mørkere () 9
-

9. Sporer over 9 x 6 µm i gennemsnit se rødblad (*Entoloma*) – G17
Sporer under 9 x 6 µm i gennemsnit 10

1. *Rhodophana fuscofarinacea* er måske en selvstændig, lidt mørkere art, men artsadskillelsen er uklar og artskomplekset trænger til en revision.

-

10. Lameller med spredte fladecystider, der udspringer i kødet og som farves ± gule i KOH 11
Uden fladecystider, men eventuelt med ægcystider, der ikke farves gule i KOH 12
-

11. Stok 2-4 mm tyk; kød uden påfaldende lugt. Hat 5-20 mm bred, mørkegrå; sporer (5,5-) 6-9 x (3-) 3,5-4 (-4,5) µm, Q 1,5-2; smag mild; på ± åbne, sandede steder; hist og her i hele landet
gråbrun trolldhat (*Rhodocybe caelata*)
Stok 4-10 mm tyk; kød eventuelt med melagtig eller blomsteragtig lugt. Hat 25-55 mm bred, grålig, træbrun til læderbrun; smag mild eller lidt bitter; sporer 5,5-6,5 x 4,5-5,5 µm; Q 1,2-1,5; på sandede steder; meget sjælden eller overset
Rhodocybe formosa
12. Med ægcystider (kan være svære at finde!) 13
Uden ægcystider 14
-

13. Hat 7-30 mm bred. Hat grålig; lugt ubehageligt melagtig; smag mild eller melagtig; sporer 5,5-7,5 (-8) x 4-5,5 (-6) µm, ± glatte til lidt bulede; på sandet, mager jord i åbne habitater eller i nåletræsplantager; dårligt kendt i DK, tilsyneladende meget sjælden
grå trolldhat (*Clitopilopsis hirneola*)
Hat 40-100 mm bred. Hat grålig; lugt melagtig; overflader rødlige med KOH; smag bitter; sporer (4-) 6-7 (-8) x (3,5-) 4,5-5 (-6) µm, bredt ellipsoidiske; på jord i kalkpåvirket nåleskov; ej DK
Lulesia obscura
14. Hat 5-15 mm bred; stok 2-3 mm tyk 15
Hat oftest over 15 mm bred; stok oftest over 3 mm tyk 16
-

15. Sporer i gennemsnit over 5,5 lange; hat 5-10 mm bred, creme til lyst brunrosa (). Lugt og smag melagtig; sporer 5,5-6,5 x 4-5 µm, Q 1,16-1,4; i mos på solbeskinnede steder; ej DK
Lulesia solaris
Sporer i gennemsnit under 5,5 µm lange; hat 10-15 mm bred, lyst grålig til lyst læderbrun (). Lugt melagtig; smag melagtig til lidt bitter; sporer 5-5,5 (-6) x 3,5-4,5 (-5,5) µm, Q 1,2-1,4; på nåledække af ene (beskrevet fra førne under soløjetræ (*Cistus*) og fyr); meget sjælden
Rhodocybe cistetorum
16. Hat cremegrå, træbrun, rosabrun til læderbrun () 17
Hat ± grålig til gråsort () 18
-

17. Sporer i gennemsnit 4-4,5 µm brede; lugt og smag ukendt. Hat 20-60 mm bred; cremegrå til rosabrun; stok 4-10 mm tyk; sporer 4,5-5,5 x 4-5 µm, Q 1-1,25; på jord eller råddent ved i løv- og nåleskov; ej DK
Lulesia colorata
Sporer i gennemsnit ca. 5 µm brede; lugt melagtig og smag melagtig til bitter. Hat 10-40 mm bred, træbrun til rosabrun; stok 2-5 mm tyk; sporer 5,5-6 (-6,5) x 4,5-5,5 µm, Q 1-1,1 (-1,5); på mager bund i grå klitter, klitplantager og tørre overdrev med laver; sjælden eller overset
plantage-trolldhat (*Rhodocybe tugruii*)
18. Sporer over 5 µm brede; mest i åbent græsland, inklusive plæner. Hat 25-60 mm bred, grålig til gråsort; lugt ubehageligt melagtig; overflader rødlige med KOH; sporer (4,5-) 5-6,5 (-7) x 5-6 µm, næsten-kugleformede; hist og her i det meste af landet
sortnende trolldhat (*Lulesia popinalis*)
Sporer op til 5 µm brede; mest i skove på kalkbund. Hat grålig; lugt melagtig; overflader rødlige med KOH; sporer 4,5-6 x 4-5 (-5,5) µm, næsten-kugleformede; meget sjælden
Lulesia mundula

Nøgle C – rødblade, der minder om muslingesvampe

Små til mellemstore og med meget skævtstillet, randstillet eller manglende stok.

1.	Sporer længdestrubede/furede (kantede set fra enden)	se melhat (<i>Clitopilus</i>), A7	
	Sporer kantede eller bulede i flere dimensioner		2
2.	Øskner fraværende, også ved basidiernes basis		3
	Øskner til stede, i det mindste ved basidiernes basis		5
3.	På urter; hat helt hvid (☐)	se hvidfiltet rødblad (<i>Entoloma albotomentosum</i>), F4	
	På ved, jord, kolort eller svampefrugtlegerer; hat hvid, creme, grålig til brunrosa (☐ ☐ ☐ ☐ ☐)		4
4.	Uden ægcystider. Hat op til 9 mm bred, meget tyndkødet, creme til grålig; med mellugt; sporer 8,5-13,5 x 6-9 µm, med op til 7 ret bløde kanter; hathudshyfer med indvendigt og pålejret pigment; 2- eller 4-sporet; på gødsket eller forstyrret jord og på gammel kolort eller i urtepotter; meget sjælden eller snarere overset	muse-rødblad (<i>Entoloma ollare</i>)	
	Med ægcystider. På råddent ved. Hat 6-20 mm bred, hvidlig, grålig til brunrosa; sporer 8,5-11 x 7-7,5 µm; ægcystider 30-70 x 3-10 µm; med sparsomt, pålejret pigment; meget sjælden, men status noget uafklaret	skæv rødblad (<i>Entoloma depluens</i> ss. Noordel.)	
5.	Hat- og stokcystider med hovedformede ender. Hat 5-20 mm bred, hvid; sporer 9,5-13 (-15) x 7,5-10 (-11,5) µm, 5-6 kantede; uden ægcystider; med øsken ved basidiernes basis; ofte i ret fugtige skovmiljøer, på ved eller direkte på humusrig jord; sjælden eller overset	muslinge-rødblad (<i>Entoloma jahni</i>)	
	Hat- og stokcystider cylindriske uden hoveder		6
6.	På gammel kolort. Hat 1-3 mm bred, hvidlig; fra næsten fraværende til 8-10 hele lameller; sporer (8-) 9-11 (-12) x 7-8 (-8,5) µm, med 5-7 (-8) ret bløde kanter; uden ægcystider; ej DK	<i>Entoloma fimicola</i>	
	Ikke på kolort		7
7.	Hat hvidlig; sporer bredere end 8 µm. Hat 3-9 mm bred; sporer 9,5-12,5 x 8-11 µm, 4-6-kantede; uden ægcystider; mest på gamle kantareller men kendt fra jord-DNA; ej DK	<i>Entoloma parasiticum</i>	
	Hat brungrå til træbrun; sporer smallere. Hat 5-35 (-40) mm bred; sporer 7,5-11 x 5,5-7,5 (-8) µm, med mange bløde kanter; uden ægcystider; på råddent ved; ret sjælden og ikke kendt vest for israndslinjen	vitte-rødblad (<i>Entoloma byssisedum</i> s.l.)²	

2. *Entoloma pseudoparasiticum* er morfologisk identisk. Den angives ofte fra gamle kantareller, en vækstsstrategi, der deles med andre arter, der antageligt er jordlevende og ikke ægte parasitiske.

Nøgle D – rødblade med udpræget nedløbende lameller

1.	Hat og/eller stok med blålige til violette (); farver; stokoverflade poleret til glat	2
	Hat og stok helt uden blålige til violette farver; stokoverflade poleret, glat, dunet eller stribet [fibret?]	7
2.	Med mørkere lamelæg	3
	Lamelæg ikke mørkere end fladen	4
3.	Hat glat; med mandellugt. Hat 30-35 mm bred, brun; stok 2,5-3,5 mm tyk, poleret, med et violet skær; sporer 8,5-10,5 x 5,5-6,5 µm, 5-8-kantede; ægycystider 22-50 x 6-10 µm, cylindriske, eventuelt med hoved; med øskner ved basidiernes basis, ellers stort set uden; i muldet løvskov; ej DK	<i>Entoloma amygdalinum</i>
	Hat fint tottet-skællet; lugt anderledes eller manglende	se L2
4.	Hat ikke gennemskinneligt stribet	se violetgrå rødblad (<i>Entoloma mougeotii</i>), L89
	Hat gennemskinneligt stribet	5
5.	I moser emd blåtop, star og andre enkimbladede planter	se <i>Entoloma</i> art 1, L109
	I skove, haver, parker eller på overdrev	6
6.	Hat lyst blågrå til lyst brunlig (); uden ægcystider. Hat 7-25 (-40) mm bred; sporer 8-10,5 x 6-8,5 µm; uden øskner; på leret bund i løvskove, parker, haver etc.; hist og her, men fraværende vest for israndslinjen	tragt-rødblad (<i>Entoloma incarnatofuscens</i>)
	Hat ret mørkt gråbrun til blågrå (); oftest med ægycystider	se mørknævlet rødblad (<i>Entoloma allospermum</i>), L109
7.	Med ægcystider	8
	Uden ægcystider	15
8.	Lugt meget ubehagelig af rådden fisk og gummi. Hat 10-40 mm bred, rødbrun til hjortebrown, ustribet, noget radiært fibret som tør; sporer 9-11,5 x 7-9,5 µm, 5-7 kantede; ægycystider 30-90 x 10-20 µm; ± bredt kølleformede; med øskner overalt; på jord og førne i kalkrigt græsland; meget sjælden	kvalmende rødblad (<i>Entoloma nausiosme</i>)
	Lugt mæltagtig eller fraværende	9
9.	Lameller meget fjerne (typisk kun med 10-15 gennemgående lameller); på sur bund eller på råddent ved i nåleskove. Hat 3-10 mm bred, lyst gråbrun, gennemskinneligt stribet; lugt ubetydelig; sporer 8-10 x 7-9 µm; ægycystider smalt flaskeformede; med øskner; ret almindelig	fjernbladet rødblad (<i>Entoloma rhodocylix</i>)
	Lameller tættere og/eller økologi anderledes	10
10.	Lameller som udgangspunkt hvide (); frugtlegerer ret kødfulde. Hat 10-40 (-50) mm bred, gråbrun til mørkt gråbrun, ustribet eller kun stribet i den i starten indrullede rand; sporer 7,5-12,5 x 5,5-8,5 (-9) µm, 5-9-kantede; ægycystider ± bredt kølleformede; basidier (1-) 2-4-sporede, med øskner; i kalkgræsland; ej DK	<i>Entoloma fridolfingense</i>
	Lameller mørkere (); frugtlegerer spinkle til kødfulde	11
11.	Med karaffelformede ægycystider. Hat 8-17 mm bred, gråbrun; stok 1-1,5 mm tyk, glat, hvidlig til gennemskinnelig; sporer 10-12,5 x 7-8,5 µm, 6-8-kantede; ægycystider 17-32 x 5-14,5 µm; uden øskner; på overdrev og i græsland med blåtop (<i>Molinia</i>) på sur, sandet bund; meget sjælden	<i>Entoloma moliniophilum</i>
	Ægycystider anderledes	12
12.	Sporer 4-5(-6)-kantede	[rombesporet rødblad-gruppen] se G28
	Sporer puklede eller med flere kanter	13

æg cystide

13. Lugt melagtig. Hat 2-20 mm bred, næsten sort til mørkt gråbrun som fugtig, udpræget hygroman; stok 1-4 mm tyk; sporer 9-12 x 8,5-11 µm, Q 1-1,25; ægcystider 15-40 x 5-20 µm, mangelcellede, eventuelt med en kugle- eller tenformet endecelle; pigment i hathuden påfaldende groft pålejet; uden øskner; i tørt græsland, inkl. klitter; sjælden
Lugt ikke påfaldende
klit-rødblad (*Entoloma phaeocyathus*)

14. Spore-Q 1,3-1,6. Hat 10-30 mm bred, læderbrun til meget mørkt brun; stok 2-3,5 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; sporer 10,5-14 x 7-10,5 µm, gns. 11,5-12,5 x 8,5-9 µm, 5-9-kantede; ægcystider 40-145 x 5-17 µm, ± tenformede; hathudspigment indvendigt; med øskner; i græsland; meget sjælden
gennemstribet rødblad (*Entoloma griseorubidum*)³

Spore-Q 1-1,2. Hat 5-20 mm bred; mørkt brungrå; stok håret til næsten glat; sporer 7,5-11 x 7-10,5 µm, gns. 9,3 x 8,7 µm, med utydelige kanter; ægcystider 20-60 x 4-10 µm; hathudspigment pålejet og indvendigt; lugt ubetydelig; på lysåbne steder, i klitter etc.; ret sjælden
sand-rødblad (*Entoloma rusticoides*)

15. Alle tværvægge uden øskner
Med øskner, i det mindste ved basidiernes basis

16. Lugt jodagtig. Hat 8-13 mm bred, nedtrykt, lyst rødbrun til lyst gråbrun, gennemskinneligt stribet; sporer (7,5-) 8-9,5 (-10) x (6-) 6,5-8 µm; 6-7-kantede; på sandet jord med bjerg-rørhvene; ej DK
Entoloma iodiolens
Lugt melagtig eller manglende

17. Sporer 9-12 x 7-9 µm, i gennemsnit over 10 µm lange
Sporer op til 11 µm lange, i gennemsnit under 9,5 µm lange

18. Spore-Q-gns. 1,2-1,5. Hat 5-20 mm bred, mørkt gråbrun; lugt melagtig; sporer 9-12 x 7-9 µm, 5-8-kantede; hathudshyfer med pålejet og internt pigment; i krat af krybende pil m.v.; meget sjælden, men taksonomisk status noget uafklaret
Entoloma nigellum
Spore-Q-gns. under 1,2
se klit-rødblad (*Entoloma phaeocyathum*), pkt. 13

19. Hat gennemskinneligt stribet. Hat 3-10 mm bred, gråbrun; stok med farve som hatten, glat; lugt melagtig; sporer 7-10 x 7-8,5 µm, i gennemsnit 8,8 x 7,7 µm, Q 1,1-1,2, med utydelige kanter; hathudspigment indvendigt; på ± kalkholdig jord og gammel kolort på kalk; meget sjælden, men status noget usikker
Entoloma graphitipes
Hat næppe gennemskinneligt stribet

20. Hat op til 15 mm bred; stok 0,5-2 mm tyk. Hat ret mørkt gråbrun; stok glat eller med få, lyse fibre; sporer 7,5-9,5 x 6,5-8,5 µm, 6-8-kantede, Q 1-1,2, ret utydeligt kantede; pigment i hathuden groft pålejet, evt. i striber; på jord i ± åbne sandede habitater; ej DK (sydlig)
Entoloma flocculosum
Hat 15-35 (-80) mm bred; stok 2-6 mm tyk. Hat læder- til gråbrun; stok længdefibret, af hattens farve men lysere; lugt eventuelt melagtig; sporer 7-9,5 x 7-8 µm, 5-6-kantede, Q 1-1,2; cystider fraværende eller meget sjældent til stede, 60-75 x 4-8 µm; pigment i hathuden både indvendigt og pålejet; i tørt græsland og i krat, gerne på kalkpåvirket jord; meget sjælden eller overset
navle-rødblad (*Entoloma sericeoides*)

21. Med kloragtig lugt; spore-Q i gennemsnit under 1,3. Hat 5-50 mm bred, lædergul til lyst læderbrun, gennemskinneligt stribet, glat; stok glat, skinnende; lugt ved knusning eventuelt melagtig; sporer (7-) 7,5-10 (-11) x (5,5-) 6-8,5 (-10) µm, 5-7-kantede; på jord i fugtige løvskove og krat; ret almindelig
poleret rødblad (*Entoloma politum*)
Lugt anderledes eller manglende; spore-Q oftest over 1,3

22. Hat dybt gennemskinneligt stribet i fugtig tilstand; 2-25 mm bred; lugt ubetydelig eller melagtig
Hat højt gennemskinneligt stribet i randen, men ofte med koncentriske bælter; hat eventuelt bredere; lugt melagtig

23. Hat gråbrun til purpurbrun (☐☐☐☐☐) og småskælet mod midten; lugt ubetydelig. Hat 10-25 mm bred, snart dybt nedtrykt, hygroman; lameller først blege; stok poleret-glat; sporer 9-11 x 7-8 µm, 5-6 kantede; hathudspigment indvendigt og eventuelt fint pålejet; i løvskove og i græsland; sjælden eller overset
Entoloma parkensis
Hat læderbrun til gulbrun (☐☐☐☐☐) og ikke småskælet; lugt melagtig

24. Sporer 7-9 (-10) x 6-7 µm. Hat ± navlet, stribet som ung og fugtig, 15-30 mm bred; lugt melagtig efter overskæring; sporer 6-mange-kantede; på sandet jord; ej DK
Entoloma striatoundatum
Sporer 8-12 x 6,5-9,5 µm

25. Sporer 6,5-8,5 µm brede, 5-7-kantede; basidier 4-sporede
se *Entoloma caccabus*, pkt. 27
Sporer 8-9,5 µm brede, 6-9-kantede; basidier overvejende 2-sporede
se *Entoloma bisporigerum*, G58

26. Hat creme til lyst træbrun (☐☐☐☐☐); sporer 9-12,5 x 6-9 µm
se bleg rødblad (*Entoloma neglectum* s.l.), F8
Hat mørkere (☐☐☐☐☐); sporer eventuelt mindre

27. Hatoverside glat, ikke koncentrisk bæltet. Hat 10-30 (-40) mm bred, læderbrun; stok 1-3 mm tyk, poleret, lyst læderbrun; sporer 8-12 x 6,5-8,5 µm, 5-7-kantede; i fugtig, muldet skov; sjælden
Entoloma caccabus⁴
Hatoverside dunet til tiltrykt radiært fibret og eventuelt med dråbepletter eller koncentriske bælter/furer

28. Sporer i gennemsnit under 8,5 µm lange. Hat brun til rosabrun, fint radiært fibret; hathudspigment fint pålejet; sporer 7-9 x 5,5-7 µm, Q 1,2-1,7, Q-gns. 1,5; mest i skove; meget sjælden
Entoloma lanicum
Sporer i gennemsnit 8,5-9,5 µm lange

29. Frugtlegerer relativt kortstokkede og udpræget navlehat-agtige; lameller langt nedløbende; hatoverflade glat til radiært silkefibret. Hat (5-) 10-40 mm bred, brungrå til gråbrun; lugt melagtig; sporer 7,5-10 x 6-7 µm, Q 1,2-1,65; hathudspigment pålejet og i cellevæggen; på ± kalkholdig jord i løvskove og krat, sjældnere på overdrev; ret almindelig, men stort set fraværende vest for israndslinjen
bæltet rødblad (*Entoloma undatum*)
Frugtlegerer typisk langstokkede; lameller tilvoksede til kort nedløbende; hatoverflade eventuelt mere fint håret. Hat 10-40 mm bred, mørkegrå til brungrå; hathudspigment pålejet; lugt melagtig; sporer 8-10,5 x 5,5-7 µm; på jord i kalkholdige vejkanter og græsland; meget sjælden eller overset
Entoloma korhonenii

3. *Entoloma indutoides* er meget lignende.

4. *Entoloma paludicola* er muligvis en lignende, men selvstændig art.

5. Det har vist sig at *Entoloma ochreoprunuloides* skal skifte navn til *E. luteobasis*. Det er uklart om *E. ochreoprunuloides* var. *hyacinthinum* skal samme vej.

- mørkt blågrå; stok op til 15 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere og med hvidgullig basis; sporer 5-6-kantede; uden ægcystider; med øskner; i ugødsket græsland; ej DK
- **natblå rødblad (*Entoloma atromadidum*)**
11. Fremme april til juni; med elm, tjørn, slåen, dværgmispel (*Cotoneaster*) eller frugttræer [maj-rødblad (*Entoloma aprile*)-gruppen]⁶ 12
Ofte fremme senere på året; uden direkte tilknytning til ovennævnte buske eller træer 18
12. Unge lameller grålige (☞); stok 3-10 mm tyk 13
Unge lameller hvidlige (☞); stok ofte tykkere 15
13. Sporer 10,5-14,5 x 7-11 µm, ± puklede; med ægcystider; stok brunligt længdefibret se *Entoloma plebejum*, E21
Sporer op til 11 x 8 µm, ± kantede; uden ægcystider; stok hvidligt længdefibret, men eventuelt også med tværbølgede (polerede) dele 14
14. Hat ± fedtet, ikke indvokset fibret, træbrun, læderbrun til lyst rødbrun (☞); stok ofte med tværbølgede (polerede) dele
..... se smudsig rødblad (*Entoloma sordidulum*), E41
Hat ± indvokset radiært fibret, ± gråbrun (☞); stok aldrig med tværbølget polerede dele se *Entoloma opacum*, E58
15. Med elm; stok hul eller massiv 16
Med tjørn, slåen, dværgmispel (*Cotoneaster*) eller frugttræer; stok massiv 17
16. Stok 4-12 mm tyk; hatrand gennemskinneligt stribet; sporer 9-11 x 7-10 µm, 5-7-kantede, Q-gns. 1,1-1,2. Hat 20-70 mm bred, ofte med en bred pukkell, læderbrun; stok hvidlig til lyst læderbrun, ret groft længdefibret; lugt ubehageligt melagtig; hathudspigment indvendigt; uden ægcystider; med øskner; hist og her, østlig **maj-rødblad (*Entoloma aprile* s.l.)**
Stok 8-22 mm tyk; hat ikke gennemskinneligt stribet; sporer 10,5-12,5 x 9,5-12 µm, 9-10-kantede, Q-gns. 1-1,1. Hat 30-130 mm bred, ± sølvskinnende, læder- til gråbrun; stok hvidlig eller af hattens farve, men lysere, længdefibret til næsten ribbet; lugt ubehageligt melagtig; hathudspigment indvendigt; uden ægcystider; med øskner; ej DK, sydlig
..... ***Entoloma saundersii* s.l.**
17. Hat læderbrun til gråoliven (☞), hygrofan, hos ældre eksemplarer ofte ret groft indvokset fibret; kød ± uforanderligt; især med tjørn, frugttræer eller dværgmispel (*Cotoneaster*), sjældent med slåen. Hat 20-120 mm bred, eventuelt gennemskinneligt stribet nær randen; stok 5-20 mm tyk, hvidlig eller med skær af hattens farve, ret groft længdefibret-stribet; lugt melagtig; sporer 9-11 x 7,5-10 µm, Q 1,1-1,3, 5-7-kantede; hathudspigment indvendigt; uden ægcystider; med øskner; almindelig, sjældnere mod vest **flammet rødblad (*Entoloma clypeatum* s.l.)**
Hat hvid til meget lyst træbrun (☞) , ikke hygrofan, kun fint indvokset-fibret; kød gulnende eller rødmende i gnav; med slåen eller frugttræer, meget sjældent med tjørn. Hat 25-110 mm bred; stok 8-20 mm bred, hvid, længdefibret-stribet; lugt melagtig; sporer 8-11 x 7-10 µm, 5-7-kantede; hathudspigment indvendigt; med øskner; hist og her, østlig
..... **slåen-rødblad (*Entoloma sepium* s.l.)**

6. Analyser af arvemateriale har vist, at gruppens arter er meget variable, og alle tilsyneladende kan optræde i hvide former. Tarmvrid-rødblad (*Entoloma niphoides*) har tidligere været angivet fra området, men anses nu for hvide former af de andre arter og ingen arter er tilsyneladende alvorligt giftige. Der findes endnu ubeskrevne arter i komplekset.

-

35. Sporer 6,5-8 x 6,5-8 µm; uden ægcystider. Hat 25-70 mm bred, lyst gulbrun til gulgrå, ikke gennemskinneligt stribet; lameller først hvide; stok 5-12 mm, hvidlig, groft længdestribet; lugt melagtig; hathudspigment indvendigt; med øskner; i magert græsland; hist og her, meget sjælden vest for israndslinjen **mel-rødblad (*Entoloma prunuloides*)**
Sporer 11-12,5 x 7-8,5 µm; med store, ± tenformede ægcystider. Hat 20-60 mm bred; stok ofte lidt skævtstillet, 4-8 mm tyk, længdestribet, hvidlig; sporer 5-8-kantede; ægcystider 40-110 x 10-25 µm; med øskner; i tørt kalkgræsland; meget sjælden **skævtstillet rødblad (*Entoloma excentricum*)⁸**

36. Hat (og stok) brun med et tydeligt olivengrønt (☞ ■) skær. Hat 30-40 mm bred; stok 6-9 mm tyk, længdestribet; sporer 8-9 x 6,5-8 µm, 6-8-kantede; uden ægcystider; med øskner; i løvskov (eg); ej DK ***Entoloma viridans***
Hat ± brun (☞ ■■■■■) uden olivengrønne nuancer 37

37. Med flaske- til tenformede ægcystider; sporer 10-12,5 µm lange 38
Uden eller med cylindriske ægcystider; sporer oftest kortere 39

38. Hat ± kegleformet; lugt melagtig. Hat 35-65 mm bred, creme til lyst gulbrun; stok 5-9 mm tyk, noget længdestribet, af hattens farve, men lysere; sporer 10-12 x 7,5-8,5 µm, 5-6-kantede; ægcystider 60-70 x 6-8,5 µm; uden øskner; i skove; ej DK ***Entoloma eximium***
Hat ± affladet eller nedtrykt; uden påfaldende lugt. Hat op til 60 mm bred, meget lyst læderbrun til gråbrun; stok 4-6 mm tyk, ofte lidt skævtstillet, dunet og fint stribet, af hattens farve, men ofte lysere; sporer 11-12,5 x 7-8,5 µm, 5-8-kantede; ægcystider 40-110 x 10-25 µm; med øskner; i kalkgræsland; ej DK ***Entoloma porphyrocephalum***

39. Sporer puklede med 7-11 kanter/pukler; hat ± kegleformet med en bred pukkel. Hat 15-120 mm bred, mørkt gråbrun; stok 3-17 mm tyk, længdestribet, noget rodslående, 3-17 mm tyk; lugt melagtig; sporer 9,5-12,5 x 6,5-9 µm, 7-11-kantede; uden ægcystider; med øskner; i tørvemoser eller på våde steder i løvskove; meget sjælden **tørve-rødblad (*Entoloma sphagneti*)**
Sporer kantede med 4-9 kanter; hat eventuelt anderledes 40

40. Hat ± træbrun, læderbrun til lyst rødbrun (☞ ■■■■■), eventuelt med noget mørkere midte 41
Hat ret mørkt brun (☞ ■■■■■), ofte lysere ved udtørring 49

41. Stok 20-60 x 2-6 mm, hvidligt længdefibret, men også ofte med tværbølgede (polerede) dele; lameller moderat fjerne. Hat 5-50 mm bred, rand oftest tydeligt stribet, træ-, læder- til lyst rødbrun; lugt melagtig; sporer 8-11 x 7-8 µm, 5-7-kantede; uden ægcystider; med øskner; hathudshyfer med eller uden pålejret pigment; på leret jord med eg; ret almindelig, meget sjælden mod vest **smudsig rødblad (*Entoloma sordidulum*)⁹**
Stok større, formodentlig aldrig med tværbølgede partier; lameller moderat tætte 42

42. Frugtlegemer ret lavstammede; hat ustribet eller kun stribet i den alleryderste rand 43
Frugtlegemer relativt høje og elegante; hat eventuelt dybere stribet 44

43. Sporer over 8,5 µm lange. Hat 35-100 mm bred, træ- til læderbrun; stok 5-20 mm tyk, længdefibret, hvidlig; sporer 8-10 x 8-9 µm, blødt 5-7-kantede; uden ægcystider; med øskner; med eg (især), bøg og sjældent birk på leret bund i parker og skove; ret almindelig i landets østlige egne **lysstokket rødblad (*Entoloma lividoalbum*)**
Sporer under 8,5 µm lange. Hat 40-100 mm bred, lyst læderbrun; stok

8. Skævtstillet rødblad (*Entoloma excentricum*) kan tilsyneladende ikke adskilles fra lyse udgaver af *E. porphyrocephalum* på morfologiske karakterer.
9. Analyser af arvemateriale tyder på, at *E. sordidulum* og *Entoloma subradiatum* er identiske. Navnene er beskrevet samtidig, og det er uklart hvilket der bør foretrækkes.

10-20 mm tyk, længdefibret, hvidlig; sporer 6-9 x 6-8,5 µm, 4-6-kantede; uden ægcystider; hathudshyfer med indvendigt pigment; med øskner; i skove med bøg og eg; ej DK eller overset ***Entoloma myochroum***

44. Ægcystider cylindriske, 20-45 x 3-4,5 µm. Hat 45-125 mm bred, træ- til ± læderbrun; stok 6-17 mm tyk, længdefibret, hvidlig; lugt melagtig; sporer 8,5-10 x 6-7,5 µm, 5-7-kantede; med øskner; hathudshyfer eventuelt med lidt pålejret pigment; i løvskove med bl.a. eg, hassel og avnbøg; meget sjælden eller snarere overset ***Entoloma noordeloosii*¹⁰**
Uden cystider 45

45. Sporer 9,5-11,5 x 7-8 µm. Hat 30-90 mm bred, træ- til lyst læderbrun; stok 3-12 mm tyk, fibret, hvidlig; lugt melagtig; sporer 5-7-kantede; uden ægcystider; med øskner; på muldbund i løvskove; ej DK ***Entoloma pseudoexcentricum***
Sporer i gennemsnit under 10 µm lange 46

46. Med eg. Hat 17-90 mm bred, ± læderbrun; stok 4-10 mm tyk, længdefibret, hvidlig til lyst læderbrun; lugt parfumeret til lidt melagtig; sporer 7,5-9 x 6,5-8 µm, 5-6-kantede; uden ægcystider; hathudshyfer med ret meget pålejret pigment; med øskner; ej DK ***Entoloma quercetorum***
Med andre løvtræer 47

47. Hathudshyfer stort set uden pålejret pigment; især med hassel og bøg. Hat 20-120 mm bred, ± læderbrun; stok 5-15 (-20) mm tyk, længdefibret, hvidlig; lugt svag, eventuelt lidt melagtig eller kloragtig; sporer 7,5-9,5 x 6-8 µm, 5-6-kantede; uden ægcystider; med øskner; på muldbund; formodentlig almindelig **skov-rødblad (*Entoloma rhodopolium*)**
Hathudshyfer oftest med tydeligt pålejret pigment; især med pil, poppel, el eller birk 48

48. Hat ofte med velafgrænset, mørkere midte; lameller ofte savtakke- de. Hat 18-125 mm bred, puklet, ± læderbrun; stok 4-20 mm tyk, længdefibret, hvidlig; lugt fraværende eller svagt melagtig; sporer 8-9 x 6,5-8 µm, 5-7-kantede; uden ægcystider; med øskner; i fugtig løvskov med pil og birk; ej DK, formentlig overset ***Entoloma majaloides***
Næppe med velafgrænset mørkere midte; lameller normalt ikke savtak- kede se rank rødblad (*Entoloma sericatum*), pkt. 30

49. Sporelængde i gennemsnit under 8 µm 50
Sporelængde i gennemsnit over 8 µm 52

50. I nåleskove eller med dværgbuske på sur bund. Hat 15-70 mm bred, ± kegleformet til puklet, glat og skinnende, læderbrun til mørkt gråbrun; stok 3-15 mm tyk, noget tilspidset-rodslående, længdefibret, lyst brun- grå; lugt melagtig; sporer 6,5-8,5 x 6-7 µm, 7-8-kantede; uden ægcystider; med øskner; ret almindelig **plantage-rødblad (*Entoloma turbidum*)**
Mest i løvskove eller i kalkgræsland 51

51. Hatmidte glat og indvokset radiært fibret, hygroman; stok hvidlig til brungrå. Hat 30-90 mm bred, mørkt gråbrun; stok 6-13 mm tyk, noget tilspidset-rodslående, længdefibret; lugt melagtig; sporer 6,5-8 x 5,5-7,5 µm, 5-7-kantede; uden ægcystider; med øskner; i løvskove, formoden- lig med eg; ej DK ***Entoloma pseudoturbidum***
Hatmidte fint filtet (lup!), ikke hygroman; stok hvidlig til brungrå, un- dertiden med gul basis. Hat 20-60 mm bred, læder- til gråbrun; stok 5-14 mm tyk, længdefibret; lugt melagtig; sporer 6-8 x 5,5-7 µm, 5-6-kantede; uden ægcystider; med øskner; i kalkrige løvskove, formodentlig med eg og lind, sjældnere i kalkgræsland; meget sjælden ***Entoloma luteobasis***

10. Der findes muligvis også materiale af *E. noordeloosii* helt uden ægcystider.

62. Hat ± randstribet, glat se smudsig rødblad (*Entoloma sordidulum*), pkt. 41
 Hat næppe tydeligt randstribet, ofte dunet se rank rødblad (*Entoloma sericatum*), pkt. 30

- Hatrand gennemskinneligt stribet. Hat op til 45 mm bred, ± nedtrykt, muligvis med en lille papil i midten, ret mørkt gråbrun; stok 2-7 mm tyk, skinnende længdefibret, hvidlig; sporer 8,5-10,5 x 7-8 µm, Q-gns. ca. 1,3, 5-8-kantede; uden ægycystider; med øskner; med lind, bøg eller el; meget sjælden eller overset
- Entoloma bryorum*

Nøgle G – huesvamp- til fladhatagtige rødblade

12. *Entoloma neglectum* opfattes her i bred forstand og inkluderer bl.a. *Entoloma pallens* og *Entoloma cremeopallens*.

13. Der findes en lignende, ubeskrevet art men mere puklet hat og fibret stok.

30. Næsten kun med 4-kantede sporer; ægcystider ten- til flaskeformede og uden hoveder. Hat 10-30 mm bred, ± gråbrun, gennemskinneligt stribet; stok 1-2 (-3) mm tyk, af hattens farve, men lysere; lugt melagtig; sporer 9-12 x 7-10 µm, 4 (-5-6)-kantede; ægcystider 35-80 x 10-25 µm; hathudspigment indvendigt; i kalkrigt græsland; meget sjælden eller overset. **rombesporet rødblad (*Entoloma rhombisporum*)**
Ofte med en del 5- eller 6-kantede sporer; ægcystider med eller uden hoveder 31

31. Ægcystider ± flaskeformede, ikke udvidede i spidsen se *Entoloma rhombisporoides*, pkt. 36
Ægcystider ± flaskeformede og ofte lidt udvidede i spidsen. Hat 8-14 mm bred, gråbrun til rødbrun, gennemskinneligt stribet; stok 1-2 mm tyk, af hattens farve, men lysere; lugt melagtig; sporer 8-11 x 6-9 µm, 4-6-kantede; ægcystider 55-80 x 8-20 µm; hathudspigment indvendigt; i kalkrigt græsland; meget sjælden eller overset . . . **Entoloma pratulense**

32. Nogle sporer 5-kantede 33
Stort set alle sporer 4-kantede 34

33. Lugt fraværende. Hat 10-20 mm bred, ± læderbrun, ikke gennemskinneligt stribet; stok 2-3 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; sporer 7,5-11 x 7-10,5 µm, 4-5-kantede; ægcystider 55-90 x 10-17 µm, noget tykvæggede; med øskner; hathudspigment indvendigt; i græsland; meget sjælden . . . **Entoloma subcuboideum**
Lugt melagtig. Hat 10-30 mm bred; stok 1-3 mm tyk. Hat 10-25 mm bred, ± læderbrun, gennemskinneligt stribet; stok 1-3 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; sporer 8-10 x 6,5-9 µm, 4-5-kantede; ægcystider 42-67 x 10-30 µm, næppe tykvæggede; med øskner; hathudspigment indvendigt; i plæner og kalkgræsland; meget sjælden . . . **Entoloma pararhombisporum**

34. Hat stort set ikke gennemskinneligt stribet; ægcystider tykvæggede. Hat 10-20 mm bred, ± gråbrun; stok 1-2 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt ukendt; sporer 8,5-11 x 7-9,5 µm; ægcystider 40-80 x 9,5-24 µm; med øskner; hathudspigment indvendigt; i kalkgræsland; ej DK . . . **Entoloma perrhombisporum**
Hat tydeligt og ofte dybt gennemskinneligt stribet 35

35. Stok 2-4,5 mm tyk; med cystider i hele stoklængden. Hat 12-32 mm bred, ± læderbrun, gennemskinneligt stribet; stok længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt fraværende eller spermatisk; sporer 8,5-12 x 7-11 µm, 4-kantede; æg- og fladecystider 45-125 x 10-30 µm, flaskeformede; hathudspigment indvendigt; i kalkrigt græsland; meget sjælden eller overset . . . **Entoloma caulocystidiatum**
Stok 0,5-3 mm tyk; højst med cystider i stoktoppen 36

36. Hat 5-20 mm bred; ægcystider ret variabelt flaske- til ballonformede og oftest påfaldende langstilkede. Hat 5-20 mm bred, kanel- til gråbrun; stok 1-2 (-3) mm tyk, fnugget til længdefibret, af hattens farve, men lysere, eventuelt en anelse oliventonet; lugt ukendt; sporer 7,5-11 x 7-9,5 µm, 4-5-kantede; ægcystider 35-80 x 9-18 µm, tyndvæggede; med øskner; hathudspigment indvendigt; i kalkrigt græsland; meget sjælden eller overset . . . **Entoloma rhombisporoides**
Hat 5-10 mm bred; ægcystider eventuelt anderledes 37

37. Lugt fraværende. Hat 7-10 mm bred, ± gråbrun, gennemskinneligt stribet; stok 0,5-1 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; sporer 7-10,5 x 6-9 µm; ægcystider 25-70 x 9-17 µm, tyndvæggede; med øskner; hathudspigment i hyfevæggen; i græsland; ej DK . . . **Entoloma laurisilvae**
Lugt melagtig. Hat 5-9 mm bred, ± læderbrun, gennemskinneligt stribet; stok 1-2 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; sporer 7,5-9 x 7-8,5 µm; ægcystider 60-75 x 9-12 µm; med øskner; hathudspigment indvendigt; i kalkgræsland; ej DK . . . **Entoloma prismatospermum**

38. Med karaffel-, flaske- til tenformede eller koralloide ægcystider . . . 39
Ægcystider cylindriske, bugtede, kølleformede, ballonformede eller fraværende 46

39. Hathudspigment pålejret 40
Hathudspigment ikke pålejret (helt overvejende indvendigt) 41

40. Uden påfaldende lugt; sporer 9-11 x 6,5-8 µm. Hat 10-25 mm bred, mørkt gråbrun, ikke gennemskinneligt stribet; stok 1-3 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; sporer 5-7-kantede; ægcystider 35-80 x 10,5 µm; uden øskner; i løvskove; meget sjælden . . . **sølvstribet rødblad (*Entoloma canosericeum*)**
Med lugt af ræddike; sporer 10-13,5 x 9-11 µm se ræddike-rødblad (*Entoloma cuspidiferum*), pkt. 81

41. Sporer i gennemsnit over 11 µm lange; hatmidte med en lille papil. Hat 10-30 mm bred, ± læderbrun, ± glat, gennemskinneligt stribet; stok 1-3 mm tyk, ± poleret, lyst læderbrun eller mere gullig; lugt svag, ikke melagtig; sporer 10-14 (-16) x 7-11,5 µm, 5-9-kantede, undertiden næsten puklede; ægcystider 50-150 x 6-20 µm; hathudspigment indvendigt; med øskner; i græsland og parker; sjælden eller overset . . . **Entoloma velenovskyi**
Sporer i gennemsnit under 10,5 µm lange; hat oftest flad til nedtrykt . . 42

42. Hatmidte udpræget småskællet. Hat 10-20 mm bred, gennemskinneligt stribet, gråbrun; lameller lyst grå; stok 1-2 mm tyk, creme til lyst brunlig, poleret-glat; lugt ± ubetydelig; sporer 9,5-14 x 8-10,5 µm, 5-9-kantede, undertiden næsten puklede; ægcystider tenformede, med hoved eller udtrukket spids, 35-80 x 7,5-16 µm; hathudspigment indvendigt; med øskner; i ugødsket græsland eller moser; sjælden . . . **kyklop-rødblad (*Entoloma cocles*)**
Hat ± glat eller ± radiært fibret 43

43. Uden øskner. Hat 10-25 mm bred, ± læderbrun, gennemskinneligt stribet; stok 1-2 mm tyk, ± poleret, af hattens farve; lugt melagtig; sporer 8-11,5 x 6,5-9 µm, (4-) 5-kantede; ægcystider ± flaskeformede, 37-80 x 11-21 µm; hathudspigment indvendigt; i kalkrigt græsland; meget sjælden eller overset . . . **Entoloma pentagonale**
Med øskner, i det mindste ved basidiernes basis 44

44. Hat udpræget radiært fibret som en trævlhat (*Inocybe*); spore i gennemsnit over 10 µm lange. Hat 15-20 mm bred, ± affladet, ± gråbrun, ± stribet; stok 1-3 mm tyk; sporer 9-14 x 7-11,5 µm, 5-7-kantede; ægcystider flaske- til tenformede eller med udtrukket spids, 27-100 x 5-20 µm; hathudspigment indvendigt; med øskner; i ugødsket græsland, krat og lyse skove; ej DK . . . **Entoloma calaminare**
Hat ± glat; sporer i gennemsnit under 10 µm lange 45

45. Spore-Q 1,25-1,7; hathud af noget oprette, kølleformede, 8-20 µm brede endeceller. Hat 6-12 mm bred, ± læderbrun, ± gennemskinneligt stribet, i midten lidt tottet; stok 1-2 mm tyk, ± poleret, af hattens farve; lugt ukendt; sporer 7-9 (-10,5) x 5,5-6,5 (-7) µm, 5-8-kantede; ægcystider variable, mest flaske- til karaffelformede men også ± koralloide, 18-45 x 5-18 µm; kun med øskner ved basidiernes basis; hathudspigment indvendigt; i græsland på mager bund; meget sjælden . . . **Entoloma phlebodermum**
Spore-Q-gns. 1,2; hathud af radierende, cylindriske, 2-7 µm brede hyfer. Hat 10-20 mm bred, grå- til orangebrun, gennemskinneligt stribet; stok 1-3 mm tyk, ± poleret, af hattens farve, men lysere; lugt fraværende til en anelse melagtig ved gennemskæring; sporer 7,5-10 x 6-8,5 µm, 5-6-kantede; ægcystider smalt flaskeformede, bugtede eller tvedelte, 50-80 x 8-13,5 µm; hathudspigment indvendigt; i kalkrigt græsland og skove; meget sjælden . . . **Entoloma sororpratulense**

46. Hathudspigment ikke pålejret (helt overvejende indvendigt) 47

Hathudspigment pålejret (men eventuelt også indvendigt) 64

47. Uden øskner 48

Med øskner, i det mindste ved basidiernes basis 55

48. Med ægcystider 49

Uden ægcystider 50

49. Cystider bredt kølle- til ballonformede; hat rødbrun (☐■) 54

se *Entoloma globuliferum*, pkt. 54

Cystider cylindriske til smalt kølleformede; hat lyst læderbrun (☐■). Hat 15-35 mm bred, lidt gennemskinneligt stribet; stok 4-7 mm tyk, længdefibret, af hattens farve; lugt melagtig; sporer 9-11,5 x 7,5-8,5 µm, 5-8-kantede; ægcystider 32-55 x 5-8,5 µm; hathudspigment indvendigt og i hyfævæggen; i tørt græsland; ej DK *Entoloma pallideradicatum*

50. Stokoverflade glat til ± poleret 51

Stokoverflade længdefibret 52

51. Sporer 8-12,5 x 6,5-8 µm; som ung med olivengrønne (☐■) nuancer på hat og stok, siden mere grå- til rødbrun. Hat 20-25 mm bred, gennemskinneligt stribet; stok 2-3 mm tyk, ± poleret; lugt ubetydelig; sporer 5-7-kantede; basidier mest 4-sporede; hathudspigment indvendigt; med fyr på sandjord; ej DK *Entoloma olivaceostipitatum*

Sporer 10-14 x 6-9 µm; hat læder- til gulbrun (☐■); stok lysere. Hat 15-60 mm bred, ikke gennemskinneligt stribet; stok 1-3 (-4) mm tyk, ± poleret; lugt ubetydelig; sporer 10-14 x 6-9 µm, 5-9-kantede; basidier mest 2-sporede; hathudspigment indvendigt; i tørt græsland og løvskove; sjælden **tosporet rødblad (*Entoloma huijsmanii*)**

52. Hathud cellulær, bestående af korte, oprette, kølleformede celler (ligner en nonnehat); hat læder- til gråbrun (☐■); uden lugt. Hat 30-60 mm bred, ikke gennemskinneligt stribet; stok 4-9 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; sporer 8,5-11 x 7,5-10 µm, 5-6-kantede; hathudspigment indvendigt; i græsland; ej DK *Entoloma henricii*

Hathud af radierende, cylindriske hyfer; hat livligt eller mørkt brun (☐■); lugt eventuelt melagtig 53

53. Hat ikke gennemskinneligt stribet. Hat 20-65 mm bred, kanel- til orangebrun; stok 3-9 mm tyk, længdefibret, ± furet, af hattens farve, men lysere; lugt melagtig; sporer 7,5-9,5 x 7-8 µm, 5-6-kantede; hathudspigment indvendigt; i magert græsland og løvskove; meget sjælden/ forsvundet? **ribbestokket rødblad (*Entoloma costatum*)**

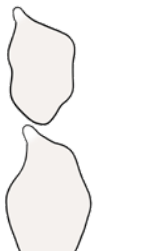
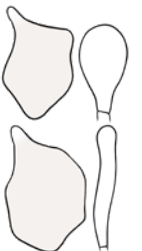
Hat gennemskinneligt stribet 54

54. Hat kanel- til gulbrun (☐■); sporer 9,5-13,5 x 7-9,5 µm. Hat 5-40 (-50) mm bred; stok 1-3 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men ofte lysere; lugt melagtig; sporer 9,5-13,5 x 7-9,5 µm, 5-8-kantede; basidier 2-sporede; hathudspigment i cellevæggene; i heder og ± magre nåleskove; almindelig, også fremme om foråret **voks-rødblad (*Entoloma cetratum*)**

Hat ret mørkt rød- til purpurbrun (☐■); sporer 8-11 x 6-7,5 µm. Hat 17-45 mm bred; stok 2,5-6 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt melagtig; sporer 8-11 x 6-7,5 µm, 5-7-kantede; basidier overvejende 4-sporede, men 2-sporede også til stede; med eller uden 17-40 x 12-24 µm store æg- og fladecystider; hathudspigment indvendigt; i klitter med fx pil, og eventuelt i magert græsland; ej DK *Entoloma globuliferum*

55. Sporer i gennemsnit kortere end 8,5 µm 56

Sporer i gennemsnit længere end 8,5 µm 57

56. Lugt melagtig; stok længdefibret; uden ægcystider. Hat op til 50 mm bred, fint filtet til småskællet, ikke gennemskinneligt stribet, ± kanelbrun; stok op til 6 mm tyk, længdefibret, lysere end hatten; sporer 6,5-10 x 5,5-7,5 µm, 6-7-kantede; hathudspigment indvendigt; i klitter og sandede parker; ej DK, sydlig *Entoloma sordidolamellatum*

Lugt ubetydelig; stok poleret; uden eller med spredte ægcystider. Hat 13-17 mm bred, radiært fibret, ikke gennemskinneligt stribet, brun, mørkest mod midten; stok 1,5-3 mm tyk, ± poleret, af hattens farve, men lysere; sporer 7-10 x 6-8 µm, 5-6-kantede; hathudspigment indvendigt; i magert græsland; ej DK *Entoloma brunneoflocculosum*

57. Med tydelig melagtig lugt 58

Uden melagtig lugt 60

58. Sporer 10-12 x 8-9,5 µm; basidier 2 (-4)-sporede. Hat 10-35 mm bred, ± læderbrun, randstribet; stok 1,5-4 mm tyk, ± poleret, af hattens farve, men lysere; sporer 6-9-kantede; uden ægcystider; hathudspigment indvendigt; i fugtige løvskove; sjælden *Entoloma bisporigerum*

Sporer 7,5-11 x 5,5-8 µm; basidier 4-sporede 59

59. Stok 1-3 mm tyk; hat læderbrun (☐■) se *Entoloma caccabus*, D27

Stok 3-6 mm tyk; hat ± gråbrun (☐■). Hat 10-30 mm bred, fibret; stok 3-6 mm tyk, længdefibret, af hattens farve; sporer 7,5-11 x 5,5-8 µm, 6-7 (-10)-kantede; uden ægcystider; hathudspigment indvendigt; i græsland; meget sjælden *Entoloma resutum*

60. Hat ikke stribet eller højst lidt stribet i den alleryderste rand; uden ægcystider 61

Hat ret tydeligt stribet; med eller uden ægcystider 62

61. Hat ± mørkt gråbrun (☐■). Hat 20-80 mm bred; stok 3-10 mm tyk, længdestribet, af hattens farve, men lysere; lugt ubetydelig; sporer 8-12 x 7-9 µm, 5-7-kantede; hathudspigment indvendigt; i græsland og fugtige løvskove; DK? *Entoloma plebeioides*

Hat ± læder- til kanelbrun (☐■). Hat 30-80 mm bred; stok 3-8 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt ubetydelig; sporer 10-12,5 x 7,5-9,5 µm, 4-7-kantede; hathudspigment indvendigt; i græsland og løvskove; meget sjælden eller overset **lerfarvet rødblad (*Entoloma argillaceum*)**

62. Stokkens øverste halvdel med hovedbærende cystider. Hat 15-70 mm bred, ± læderbrun; stok 1-6 mm tyk, længdefibret, dunet, af hattens farve, men lysere; lugt ubetydelig; sporer 9,5-13,5 x 7,5-9,5 µm, 5-7-kantede; med eller uden 40-120 x 5-12 µm store ægcystider; hathudspigment indvendigt; i løv- og nåleskove; hist og her **dunstokket rødblad (*Entoloma cuneatum*)**

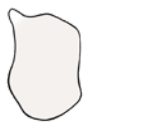
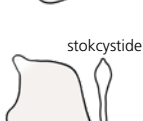
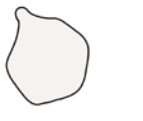
Stok overvejende med cylindriske cystider 63

63. I nåleskove; stok 3-10 (-15) mm tyk. Hat 25-80 mm bred, ± kegleformet, gennemskinneligt stribet, ± kanelbrun; stok længdefibret, dunet, af hattens farve, men lysere; lugt svag, sur, spermatisk, aromatisk eller noget melagtig; sporer 8,5-12,5 x 7-9 µm, 5-8-kantede; uden ægcystider; hathudspigment både udenfor cellerne og indvendigt; på mager bund; ikke med sikkerhed påvist i Danmark, nordlig art *Entoloma pallascens*

I løvskove eller i græsland; stok 1-3,5 mm tyk. Hat 10-30 mm bred, ± læderbrun til gråbrun; stok længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt ubetydelig eller sødlig vammel; sporer 8,5-11,5 x 7-8,5 µm, 5-7-kantede; med eller uden 30-80 x 4-11 µm store ægcystider; hathudspigment indvendigt; sjælden eller overset *Entoloma ventricosum*

64. Lugt melagtig 65

Lugt fraværende eller anderledes (fx spermatisk eller ræddikeagtig) 82

65. Med cylindriske til kølleformede ægcystider 66
Uden ægcystider 71

66. Uden øskner. Hat op til 16 mm bred, ± læderbrun med mørkere papil; stok 0,5-1,5 mm tyk, længdefibret, af hattens farve; lugt ubetydelig, svagt parfumeret til melagtig; sporer 9-11,5 x 6-7 µm, 5-6-kantede; ægcystider 20-35 x 5-9 µm; hathudspigment pålejret og indvendigt; i fugtig løvskov; sjælden eller overset *Entoloma kristiansenii*
Med øskner 67

67. Sporer 7,6-8,4 x 6,7-7,4 µm; lamelæg fertil, men muligvis også med spredte cystider se silkeglinsende rødblad (*Entoloma sericeum*), pkt. 77
Sporer mere end 8,4 µm lange; lamelæg kun med cystider 68

68. Sporer 10-15 x 7,5-9,5 µm. Hat 20-60 (-100) mm bred, mørkt gråbrun; stok 3-10 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt sildelageagtig; sporer 10-15 x 7,5-9,5 µm, 5-7-kantede; ægcystider 35-70 x 5,5-14 µm, ofte lidt hovedformet udvidede; hathudspigment pålejret og indvendigt; i løv- og nåleskove og næringsrigt græsland, både forår og efterår; sjælden eller overset **kegle-rødblad (*Entoloma hirtipes*)**
Sporer smallere end 7,5 µm 69

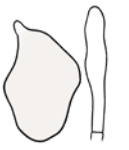
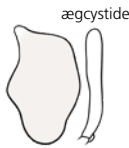
69. Hat ikke gennemskinneligt stribet; stok 0,8-2 mm tyk; sporer 5-6-kantede. Hat 3-20 mm bred, fint filtet, læder- til gråbrun; stok 0,8-2 mm tyk, ± poleret, af hattens farve; lugt ± melagtig; sporer 9-9,5 x 6,5-7 µm, 5-6-kantede; ægcystider 20-30 x 3,5-9 µm; hathudspigment pålejret; i heder og næringsfattigt græsland; meget sjælden eller overset *Entoloma simulans*
Hat gennemskinneligt stribet; stok eventuelt tykkere; sporer 6-8-kantede [*Entoloma hebes* s.l.] 70

70. I krat, haver, parker og lignende steder med rig muld, fx mellem nælder og hyld. Hat 9-25 (-45) mm bred, læder- til gråbrun, gennemskinneligt stribet; stok 1-3 (-5) mm tyk, overflade længdefibret, af hattens farve; lugt mel- til sildelageagtig; sporer 8,5-12 x 5,5-7 µm, 7-8-kantede; ægcystider 25-52 x 4-10 µm; med øskner; hathudspigment pålejret; formentlig almindelig *Entoloma leptopus*
På muld i skove. Hat 15-55 mm bred, læderbrun til gråbrun, gennemskinneligt stribet; stok 2-5 mm tyk, længdefibret, af hattens farve; lugt mel- til sildelageagtig; sporer 8,5-11 x 5,5-7 µm, 6-8-kantede; ægcystider 17-38 (-60) x 4,5-10 µm; hathudspigment pålejret og indvendigt; hyppighed uafklaret **krat-rødblad (*Entoloma hebes*)**

71. Uden øskner 72
Med øskner, i det mindste ved basidiernes basis 75

72. Hat stort set ikke gennemskinneligt stribet 73
Hat dybt gennemskinneligt stribet 74

73. Hat glat, skinnende, navlet, uden opstigende elementer i hathuden; pigment pålejret, men uden indvendige, brune pigmentklumper se navle-rødblad (*Entoloma sericeoides*), D20
Hat fint filtet og sjældent navlet; med mange opstigende celler i hathuden; med markant pålejret pigment og med indvendige, brune pigmentklumper. Hat 10-35 mm bred, ± gråbrun, sjældnere mere rødbrun mod midten, ofte zoneret; lameller hvide, lugt melagtig; sporer 7-10 x (5,5-) 6-7 (-7,5) µm, 5-6 kantede; i surt græsland, heder m.v.; ret sjælden **filtet rødblad (*Entoloma fernandae*)**

74. Stokoverflade glat og eventuelt poleret; sporer ofte noget puklede. Hat 10-20 mm bred, læder- til ret mørkt gråbrun; stok 1-3 mm tyk, af hattens farve, men lysere; lugt melagtig; sporer 7,5-11,5 x 6,5-7,5 µm, 5-8-kantet-puklede; basidier overvejende 4-sporede; hathudspigment pålejret og indvendigt; i græsland på mager jord; meget sjælden eller overset *Entoloma cuniculorum*
Stokoverflade længdefibret; sporer kantede. Hat 10-25 mm bred, ± læderbrun; stok 1-2 mm tyk, af hattens farve, men lysere; lugt melagtig; sporer 8,5-10 x 7-8 µm, 5-7-kantede; basidier 2- og 4-sporede; hathudspigment pålejret og indvendigt; i græsland på mager jord; ej DK *Entoloma acidophilum*

75. Stok 2-8 (-10) mm tyk, ret udpræget længdefibret; hat 10-70 mm bred 76
Stok 0,5-4 (-6) mm tyk, poleret, dunet til lidt længdefibret; hat 5-40 (-50) mm bred 78

76. Hat højst lidt gennemskinneligt stribet yderst i randen, mørkt grå- til sortbrun (☐ ■ ■ ■ ■). Hat 10-30 mm bred; stok 2-6 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt melagtig; sporer 8-10 x 7-9 µm, 6-7-kantede; uden ægcystider; hathudspigment pålejret; i græsland og sandet fyrreskov; meget sjælden eller overset *Entoloma incanosquamulosum*
Hat ret dybt gennemskinneligt stribet, læder- til ret mørkt gråbrun eller rødbrun (☐ ■ ■ ■ ■) [*silkeglinsende rødblad (*Entoloma sericeum*)* s.l.] 77

77. Fremme april-oktober; unge hatte kegleformede; i løv- og nåleskove, især i vejkanter. Hat 10-60 mm bred; stok 2-8 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt melagtig; sporer 7,5-10 x 6-8,5 µm, 5-6-kantede; uden ægcystider; hathudspigment pålejret og indvendigt; sjælden eller overset/forvekslet *Entoloma lucidum*
Fremme (juni-) august-november; unge hatte hvælvede og eventuelt puklede eller med papil, men næppe udpræget kegleformede; i græsland og plæner. Hat 10-70 mm bred, silkeglinsende; stok 2-10 mm tyk, længdestribet, af hattens farve, men lysere; lugt melagtig; sporer 7,5-8,5 x 6,5-7,5 µm, 5-7-kantede; sjældent med spredte ægcystider, 20-80 x 7-11 µm; hathudspigment pålejret; meget almindelig **silkeglinsende rødblad (*Entoloma sericeum*)**

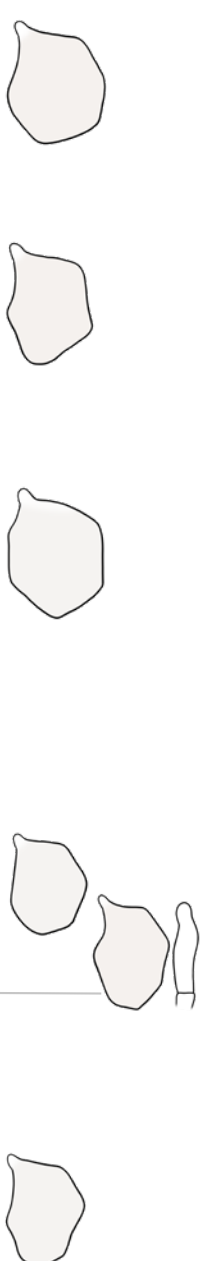
78. Stok hvidlig til lyst gråbrun (☐ ☐ ☐ ☐ ☐) 79
Stok mørkere grålig til brunlig (☐ ■ ■ ■ ■) og ofte sølvfibret 80

79. Hatoverflade fint filtet-håret; i klitter og kalkholdigt græsland; sporer 7,5-8,5 (-9,5) x 5,5-7,5 µm. Hat 20-40 mm bred, læder-, grå- til sortbrun; lameller træbrune til brungrå; stok 2-5 mm tyk, længdefibret, af hattens farve; lugt melagtig, 5-7-kantede; uden ægcystider, sjældent med enkelte; hathudspigment pålejret og indvendigt; ret sjælden eller overset *Entoloma ortonii*
Hatoverflade ± glat; i skove og parker; sporer 8-11 x 7-8 µm se smudsig rødblad (*Entoloma sordidulum*), E41

80. Hat højst en anelse gennemskinneligt stribet i den yderste rand, mørkt gråbrun (☐ ■ ■ ■ ■). Hat 15-30 mm bred; unge lameller gråbrune; stok 2-3 mm tyk, af hattens farve; lugt melagtig; sporer 7-11 x 7-8,5 µm, 6-7-kantede; uden ægcystider; hathudspigment pålejret og indvendigt; i græsland på mager eller kalkholdig bund; hist og her *Entoloma vindobonense*
Hat tydeligt og ret dybt gennemskinneligt stribet; hat læderbrun til mørkt gråbrun (☐ ■ ■ ■ ■) 81

81. Unge lameller hvidlige til lysegrå (◁ □ ▢ ▣); hat brungrå til læderbrun (◁ ▣ ▤ ▥) med mørkere midte; på muldjord i løvskov. Hat 5-35 mm bred; lameller undertiden tykke og med årer mod basis; stok 0,5-4 mm tyk, ± poleret, af hattens farve; lugt melagtig; sporer 8-11,5 x 6,5-9,5 µm, 5-6-kantede; ægcystider fraværende; hathudspigment pålejret og indvendigt; formodentlig ret almindelig
liden rødblad (*Entoloma minutum*)
- Unge lameller ± gråbrune (◁ ▣ ▤); hat mørkt gråbrun (◁ ▤ ▥); i græsland og vejkanter, sjældent i løvskov. Hat 5-40 mm bred; lameller ofte påfaldende tykke og ofte med årer på siderne; stok 1-3 mm tyk, typisk tydeligt dunet øverst og af og til i fuld længde, af hattens farve; lugt melagtig eller fraværende; sporer 8-11,5 x 5,5-8,5 µm, 6-8-kantede; ægcystider normalt fraværende, eventuelt få eller cylindriske; stokcystider med hoveder; hathudspigment pålejret og indvendigt; almindelig
tykbladet rødblad (*Entoloma clandestinum*)
82. Sporer 10-13,5 x 9-11 µm, i gns. over 11 x 9,3 µm; basidier 2-sporede; ofte med ræddikelugt. Hat 15-40 mm bred, kegleformet, ± gråbrun til kanelbrun, gennemskinneligt stribet; stok 2-5 mm tyk, af hattens farve, men ofte lysere, udpræget lyst fnugget-fibret; sporer 5-6-kantede; ægcystider fraværende eller få, 40-60 x 12-18 µm; med markante hoveder på stokcystiderne; med øskner; hathudspigment pålejret og indvendigt; i fugtige heder og kær, inklusive direkte i tørvemos; meget sjælden eller overset
ræddike-rødblad (*Entoloma cuspidiferum*)
- Sporer mindre; basidier overvejende 4-sporede; lugt anderledes (fx spermatisk eller kloragtig) eller fraværende 83
83. Uden øskner 84
Med øskner, i det mindste ved basidiernes basis 85
84. Sporer 9-11,5 x 6-7 µm se *Entoloma kristiansenii*, pkt. 66
Sporer 7,5-9,5 x 5,5-7 µm. Hat 15-35 mm bred, gennemskinneligt stribet, blegt gråoliven, træbrun til lyst læderbrun med mørkere papil; stok 1,5-3 mm tyk, ± poleret til fnugget, af hattens farve, men lysere; lugt ubetydelig; sporer 5-7-kantede; uden ægcystider; hathudspigment meget fint pålejret og indvendigt; i fugtig skov på mager bund blandt blåtop; meget sjælden eller overset ***Entoloma cornicolor***
85. Med ± cylindriske ægcystider
..... se krat-rødblad (*Entoloma hebes*) og *Entoloma leptopus*, pkt. 70
Uden ægcystider 86
86. Spore-Q-gns. over 1,3 87
Spore-Q-gns. under 1,3 90
87. Spore-Q-gns. over 1,5; stok mørkebrun (◁ ▤ ▥), oftest mørkere end hatten, aldrig poleret. Hat 8-20 mm bred, puklet, mørkt orangebrun, dybt gennemskinneligt stribet, med mørkere midte; stok 1-2,5 mm tyk, fint længdefibret; lugt ubetydelig; sporer 7-11,5 x 5,5-8,5 µm, 4-7-kantede; hathudspigment pålejret; i parker og skove; meget sjælden eller overset **mørkpuklet rødblad (*Entoloma sanvitalense*)**
Spore-Q-gns. under 1,5; stok lysere og/eller ± poleret 88

88. Sporer i gennemsnit over 9,5 µm lange; unge lameller gråbrune (◁ ▣ ▤), ofte tykke og årede på siderne; stokcystider med hoveder
..... se tykbladet rødblad (*Entoloma clandestinum*), pkt. 81
Sporer i gennemsnit under 9,5 µm lange; unge lameller hvidlige (◁ □ ▢ ▣); stokcystider fraværende eller anonyme 89
89. Hathudshyfer med meget fine belægnings af pålejret pigment; hat 8-25 mm bred, med mørkere midte; sporer i gennemsnit 7-7,7 µm brede
..... se sommer-rødblad (*Entoloma incognitum*), pkt. 91
Hathudshyfer med tydeligt pålejret pigment; hat 10-45 mm bred, ± ensfarvet; sporer i gennemsnit ca. 6,4 µm brede. Hat kanel- til gråbrun, gennemskinneligt stribet, med papil; stok 1,5-3 mm tyk, ± poleret, af hattens farve; lugt lidt kloragtig, spermatisk eller fraværende; sporer 7-9,5 x 6-7 µm, 5-7-kantede; uden ægcystider; hathudspigment både pålejret og indvendigt; i klitter og ugødsket græsland; ret almindelig
hvidbladet rødblad (*Entoloma infula*)
90. Hat gennemskinneligt stribet næsten til midten 91
Hat højest gennemskinneligt stribet i den yderste halvdel 92
91. Stok typisk under 1 mm tyk; lugt fraværende; sporer 7,5-9,5 x 6-8 µm. Hat (2-) 5-10 (-15) mm bred, læderbrun til ret mørkt gråbrun; stok 0,5-2 mm tyk, af hattens farve, fint fibret til poleret; sporer 5-6-kantede; uden ægcystider; hathudspigment pålejret; i vådt græsland og moser med fx star; meget sjælden eller snarere overset
Entoloma pygmaeopapillatum
- Stok typisk over 1 mm tyk; lugt eventuelt lidt kloragtig eller spermatisk; sporer 8-10,5 x 6,5-8,5 µm. Hat 8-25 mm bred, lyst okker- til læderbrun, ofte med meget mørkt, ± nedtrykt øje; stok 1,5-2,5 mm tyk, af hattens farve; sporer 5-6-kantede; uden ægcystider; hathudspigment pålejret og indvendigt; mest i fugtige skove og krat; sjælden eller overset
sommer-rødblad (*Entoloma incognitum*)
92. Fremme marts-maj; hatoverflade ± glat; sporer 9-11,5 x 7-9 µm. Hat 10-60 mm bred, kegleformet, mørkt gråbrun, udtørrende lysere brun, ikke gennemskinneligt stribet; stok 2-12 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt ubetydelig; sporer 5-7-kantede; uden ægcystider; hathudspigment pålejret og indvendigt; på overdrev, i heder og vejkanter i nåleskove på ± mager bund; hist og her
vår-rødblad (*Entoloma vernum*)
- Primært fremme om efteråret; hatoverflade fint håret til markant fibret. Hat op til 50 mm bred, mørkt gråbrun; stok 2,5-5 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lysere; lugt svagt urteagtig til spermatisk; sporer 8-10 x 6,5-8 µm, 5-7-kantede; uden ægcystider; hathudspigment pålejret; i løvskov på god bund; ej DK (sydvestlig)
Entoloma atlanticum

Nøgle H – rødblade med grå, oftest ret fjerne lameller og ofte med påfaldende håret hat og stok (underslægt *Pouzarella*), uden øskner

1. Hat stedvist eller overalt med metallisk skinnende svovlgule til olivengule (☞) fibre. Hat 15-30 mm bred, kegle- til klokkeformet; stok 25-50 x 2-3 mm, med tiltrykte, sølvhvide fibre, basis med hvide eller rødlige, udstående hår; sporer 9,5-11,5 x 7-8 µm; ægcystider 60-110 x 10-25 µm, ± tenformede; på ± kalkholdig jord i løvskove, parker m.v.; meget sjælden ... **metalgrøn rødblad (*Entoloma versatile* s.l.)**¹⁴
Hat grålig til brunlig (☞) 2
2. Stok tæt besat med brunrøde til rødbrune (☞) , tykvæggede, tilspidsende hår 3
Stok med gråbrune til grålige, relativt tyndvæggede og ikke specielt tilspidsende hår (men der kan være rødbrune hår helt ved basis) 4
3. Hat tæt besat med brunrøde til rødbrune (☞) , tykvæggede hår (lup!). Hat 4-22 mm bred; sporer puklede, 14-19 x 7-11 µm; ægcystider 40-80 x 12-22 µm, ± kølle- til bredt flaskeformede; i løv- og nåleskove, på træ eller ± kalkholdig jord; meget sjælden ... **stridhåret rødblad (*Entoloma strigosissimum*)**
Hat uden brunrøde til rødbrune (☞) , tykvæggede hår. Hat 8-25 mm bred, ± gennemskinneligt stribet; sporer puklede, 14,5-17,5 x 7,5-10 µm; ægcystider 40-70 x 5-18 µm, ± kølle- til bredt flaskeformede; under buske på ± kalkholdig jord; ej DK ***Entoloma pulvereum***
4. Hat ret dybt gennemskinneligt stribet. Hat 10-25 mm bred, ret mørkt grå, stok grå, mørkere nedefter; sporer puklede, 9-12 x 6,5-8 µm; ægcystider 35-70 x 10-18 µm, kølle- til flaskeformede; i muldede løvskove; meget sjælden ***Entoloma canosericeum***
Hat næppe gennemskinneligt stribet 5
5. Hat og stok ret mørkt gråbrun (☞) 6
Hat og stok grå, gråviolet til lyst gråbrun (☞) , hatmidte eventuelt mørkere 8
6. Sporer 13,5-19,5 x 8-10,5 µm. Hat 6-18 mm bred; lameller grå til gråbrune; stok med fine, brune, flercellede hår med pålejret pigment; basis med lange, gulbrune, udstående hår; sporer puklede; ægcystider 15-90 x 8-25 µm, ± kølle- til bredt flaskeformede, ofte brunlige og med pålejret pigment; på ± kalkholdig jord under el, i tjørnekrat, etc.; ret sjælden eller overset ... **gråhåret rødblad (*Entoloma dysthales* s.l.)**¹⁵
Sporer 10-13,5 µm lange. Hat 3-18 mm bred; lameller brune til gråbrune; stok med fine, brunlige, flercellede hår med pålejret pigment; basis med lange gulbrune til rustbrune, udstående hår; sporer 10,5-13,5 x 7-9 µm, Q 1,40-1,80; ægcystider 25-60 x 15-30 µm, kugle- til kølleformede eller cylindriske, ofte brunlige og med pålejret pigment; på ± kalkholdig jord i tjørnekrat, i elle- og askemoser etc.; ret sjælden eller overset ... **dyster rødblad (*Entoloma dysthaloides*)**
8. Ægcystider med en ± udtrukket spids 9
Ægcystider kølleformede uden udtrukket spids 10

14. Studier af arvemateriale viser at der findes adskillige ubeskrevne, grønne arter i gruppen.
15. Studier af arvemateriale viser at der findes flere molekylære arter i gruppen.

9. På brandpletter; ægcystider kølleformede med en kort spids. Hat 10-20 mm bred; stok 1-3 mm tyk; sporer 9-11 (-12) x 7-8,5 µm, Q 1,1-1,4, 5-8 kantede; ægcystider 24-52 x 10-17 µm; ej DK ***Entoloma carbonicola***
På muldbund; ægcystider tenformede med en ofte langt udtrukket spids. Hat 7-35 (-65) mm bred, brungrå med tiltrykte, sølvhvide eller grå fibre; lameller først lyst grå; stokbasis med røde eller grå, udstående hår; sporer 10-14 x 7-8 µm; ægcystider 45-75 x 10-30 µm; i løvskove, krat, haver, etc.; hist og her **spindelvævs-rødblad (*Entoloma araneosum* s.l.)**¹⁶
10. Sporer med ret tydelige kanter, tyndvæggede; hathår uden pålejret pigment. Hat 10-12 mm bred; sporer 6-7-kantede; sporer 8-11 x 6,5-7,5 µm; ægcystider 20-55 x 12-25 µm, undertiden med brune inkrusteringer; stokhår højst med utydeligt pålejret pigment; på fugtig jord; ej DK ***Entoloma romagnesii***
Sporer puklede, tykvæggede; hathår med pålejret pigment. Hat 4-20 mm bred, grålig, mod midten eventuelt mere kakaobrun; lameller mørkt gråbrune; stok lyst grålig, basis med gulbrune udstående hår; sporer 8-11 (-15) x 5,5-7,5 (-8) µm, 6-9-kantede; ægcystider 20-60 x 12-25 µm, eventuelt med brunt pålejret pigment; stokhår 1-2-cellede; i tørt kalkrigt græsland under slåen, ene, etc.; meget sjælden **askegrå rødblad (*Entoloma hirtum* s.l.)**

Nøgle I – med skællede hatte, rosa til røde (☞) farver og uden øskner (underslægt *Cyanula* p.p.)

1. Hat ± træbrun (☞) med lyse rosa pletter (☞) ; lugt eventuelt sødligt-parfumeret. Hat 10-40 mm bred, ikke gennemskinneligt stribet; stok fibret-stribet, hvidlig; sporer 10-13 x 6,5-9 µm; ægcystider 20-80 x 10-15 µm; især i ellemoser eller kalkgræsland; sjælden **rosalilla rødblad (*Entoloma queletii*)**
Hat mere ensartet rosa til rød (☞) ; lugt næppe sødligt-parfumeret 2
2. Lamelæg savtakket, af samme farve eller mørkere end lamelfladen 3
Lamelæg ikke savtakket og altid med samme farve som fladen 5
3. Lameller ± rosa; ægcystider ± cylindriske, 3-12 µm brede se savbladet rødblad (*Entoloma serrulatum*), L9¹⁷
Lameller hvidlige til creme, eventuelt rosa hos meget gamle eksemplarer; ægcystider oppustet cylindriske til kølleformede, 6-20 µm brede 4
4. Lamelæg af samme farve som fladen se *Entoloma versicolor*, L77
Lamelæg mørkere eller mere rosa end fladen se *Entoloma linkii*, L7
5. Uden ægcystider se *Entoloma cyaneolilacinum*, L43
Med ægcystider 6
6. Ægcystider ten- til flaskeformede 7
Ægcystider kølleformede til cylindriske 9
7. Hatrand og/eller stok mere gråviolet (☞) end hatten. Hat 5-45 mm bred, ikke gennemskinneligt stribet, ± koralrød med gråviolet rand; stok 1-5 mm tyk, længdefibret, gråviolet; sporer 8,5-11,5 x 6,5-8 µm, 5-7-kantede; ægcystider 25-75 x 6-16 µm; i kalkgræsland; ej DK (sydlig) **violetrandet rødblad (*Entoloma catalaunicum*)**
Hat og stok helt uden gråviolet farver 8

16. Studier af arvemateriale viser at der findes flere molekylære arter i gruppen.
17. *Entoloma querquedula* kan også findes i en rød form, der næppe morfologisk kan adskilles fra savbladet rødblad.

8. Hat ± rosa (☐); sporer 7,5-10 x 6-8,5 µm se *Entoloma ochromicaceum*, K5
Hat rosabrun (☐); sporer 9-11 x 6,5-7,5 µm se *Entoloma roseotinctum*, L81
9. Sporelængde i gennemsnit under 10 µm 10
Sporelængde i gennemsnit over 10 µm 12
10. Stokoverflade ± poleret se *Entoloma ochromicaceum*, K5
Stokoverflade længdefibret til stribet 11
11. Hat grårosa (☐) se *Entoloma pseudoturci*, L68
Hat rosa til koralrød (☐) se *Entoloma porphyrogriseum*, L87
12. Helt uden ægcystider se *Entoloma griseocyaneum*, L49
Med ægcystider 13
13. Hat 4-10 mm bred; stok 0,5-1 mm tyk; sporer 11-15,5 x 6,5-11 µm se *Entoloma cyanulum*, L104
Hat bredere; stok tykkere; sporer eventuelt mindre 14
14. Sporer med 6-8 bløde kanter; ægcystider 10-35 µm brede se *Entoloma glaucobasis*, L100
Sporer med 5-7 ret skarpe kanter; ægcystider 6-15 µm brede 15
15. Ægcystider typisk 7-15 µm brede; hathudens endeceller midt i hatten 40-90 µm lange se glatstokket rødblad (*Entoloma poliopus*), L115
Ægcystider typisk 6-10 µm brede; hathudens endeceller midt i hatten 70-160 µm lange se *Entoloma majusculum*, L69

Nøgle J – med skællede hatte, gulgrønne (☐) farver og uden øskner (underslægt *Cyanula* p.p.)

1. Med kvalmende blomsterduft; hat glat udefter, mod midten eventuelt noget filtet se duftende rødblad (*Entoloma pleopodium*), G3
Lugt af gummi, musepis eller fraværende; hat fibret til skællet 2
2. Stokoverflade længdefibret, basis langhåret se metalgrøn rødblad (*Entoloma versatile* s.l.), H1
Stokoverflade ± poleret og uden langhåret basis 3
3. Sporer i gennemsnit over 11,5 µm lange. Hat 15-40 mm bred, ofte tydeligt nedtrykt, gennemsommeligt stribet; lugt markant af gummi eller musepis; sporer 10-15,5 x 7-9 µm; i kalkgræsland; formodentlig hist og her *Entoloma verae*
Sporer i gennemsnit 9,5-11,5 µm lange. Hat 10-40 mm bred, ofte tydeligt nedtrykt, gennemsommeligt stribet; lugt markant af gummi eller musepis; sporer 8,5-12,5 x 6-8,5 µm; uden cystider; i kalkgræsland, i skovlysninger, i tørnekrat etc. på kalkholdig bund; status lidt uafklaret grundet forveksling med *Entoloma veara* grøngul rødblad (*Entoloma incanum*)

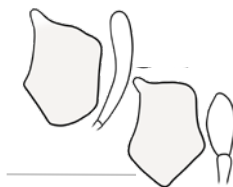
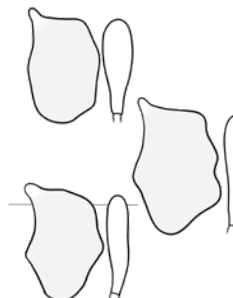
Nøgle K – med skællede hatte, træbrune, honninggule, kanelbrune, gulbrune til brunorange (☐) farver og uden øskner (underslægt *Cyanula* p.p.)

1. Hat dybt brungul til brunorange (☐) 2
Hat med lysere farver (☐) 4
2. Ægcystider flercellede, endecelle opsvulmet; stok lyst læderbrun (☐) som ung. Hat 10-50 mm bred, gennemsommeligt stribet mod randen; lameller med eller uden mørkere æg; lugt ubetydelig til syrlig; sporer 9-15 x 6-9,5 µm; ægcystider 20-90 x 5-30 µm; hathudspigment indvendigt; i ugødsket, ofte ret fugtigt græsland eller i skovlysninger; ret sjælden **brungul rødblad (*Entoloma formosum*)**
Ægcystider næppe flercellede, typisk slanke; ung stok lyst blågrå (☐) 3
3. Blandt tørvemos; i det mindste nogle ægcystider flaske- til tenformede se *Entoloma sphagnum*, L99
På overdrev; ægcystider kølleformede se *Entoloma majusculum*, L69
4. Hat gennemsommeligt stribet 5
Hat ikke gennemsommeligt stribet 7
5. Uden ægcystider. Hat 15-35 mm bred, træbrun til lyst gråoliven med eller uden mørkt øje; stok 1,5-3 mm tyk, ± poleret, af hattens farve; sporer 8-11 x 5,5-8 µm, 5-7-kantede; i ± kalkpåvirket græsland; meget sjælden eller overset **Entoloma timidum**
Med ægcystider 6
6. Nogle ægcystider flaskeformede, andre kølleformede. Hat 10-35 mm bred, træ- til læderbrun, sjældent ± rosa; lameller undertiden med mørk æg; stok 1-3 mm tyk, ± poleret, af hattens farve, men lidt lysere eller mere grå; sporer 7,5-10 x 6-8,5 µm, 5-6-kantede; ægcystider 24-45 x 8-14 µm; i græsland; sjælden **Entoloma ochromicaceum**
Alle ægcystider kølleformede se *Entoloma minutigranulosum*, L108
7. Hat ± træbrun (☐) med lyse rosa pletter (☐); sporer 10-13 x 6,5-9 µm se *Entoloma queletii*, I1
Hat lyst brun uden rosa strejf; sporer i gennemsnit under 10,5 µm lange 8
8. Hat ± træbrun (☐); ægcystider op til 10 µm brede. Hat 10-50 mm bred, eventuelt en anelse blålig som ung; stok 2-6 mm tyk, fint dunet, af hattens farve, men lysere, eller svagt blå- til grøntonet; lameller eventuelt med brunlig æg; med ± parfumeret lugt; sporer 7,5-10 x 5,6-7 µm, 5-7-kantede; ægcystider 20-50 x 5-8 µm; i græsland og krat; meget sjælden **Entoloma mediterraneense**
Hat mørkere (☐); ægcystider til 18 µm brede 9
9. Stok med en gråviolet (☐) nuance nedeft se *Entoloma minutigranulosum*, L108
Stok ± træbrun (☐) se *Entoloma pseudoturci*, L68

-

-

25. Hat gennemskinneligt stribet. Hat 20-25 mm bred, gråbrun; lameller uden eller med mørk æg; stok 3-4 mm tyk, ± poleret til fint fibret, brun eller blålig; sporer 9,5-12,5 x 6-8,5 µm, 6-7-kantede; ægcystider 20-50 x 6-11 µm; i ugødsket græsland og åben skov; meget sjælden. *Entoloma riparium*

Hat ikke gennemskinneligt stribet 26

26. Stokbasis rød (tjek gerne efter såring og opbevaring i nogle timer); sporerens gennemsnitslængde ofte over 10 µm . . . se *Entoloma turci*, pkt. 68

Stokbasis ikke rød; sporerens gennemsnitslængde op til 10 µm se *Entoloma pseudoturci*, pkt. 68

27. Stok tofarvet med gråblå til gråviolet basis () og lysere top 28

Stok mere ensfarvet eller med mørkere top 29

28. Stokoverflade tydeligt længdefibret; sporer 10-13,5 x 6,5-10 µm se *Entoloma glaucobasis*, pkt. 100

Stokoverflade glat og poleret; sporer 7-12 x 5,5-7,5 µm, gns. 10 x 6,5 µm se *Entoloma minutigranulosum*, pkt. 108

29. Stokoverflade tydeligt længdefibret 30

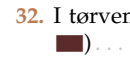
Stokoverflade glat/poleret til fint fibret 32

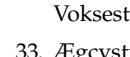
30. Ægcystider cylindriske, til 15 µm brede se *Entoloma porphyrogriseum*, pkt. 65

I hvert fald nogle ægcystider kølle- til ballonformede, op til 25 µm brede 31

31. Ægcystider 15-25 x 4-25 µm se *Entoloma nordlandicum*, pkt. 67

Ægcystider 40-90 x 9-25 µm se *Entoloma isborscanum*, pkt. 93

32. I tørvemos (*Sphagnum*); hat orangebrun til mørkt rødbrun () se *Entoloma sphagnum*, pkt. 99

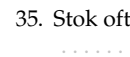
Voksested anderledes; hat lysere () 33

33. Ægcystider 3-6 µm brede, stort set cylindriske. Hat 14-20 mm bred, ± gråbrun; stok 2-5 mm tyk, ± poleret til hvidfibret, gråblå; lamelæg oftest brun; sporer 9,5-11 x 6,5-7,5 µm, gns. 10 x 7 µm, 6-8-kantede; ægcystider 19-38 x 3-6 µm; i ugødsket græsland; ej DK *Entoloma perasprellum*

Ægcystider 7-15 µm brede 34

34. Sporer i gennemsnit 12 x 8 µm; på muldbund i skove. Hat 10-30 mm bred, gråbrun; stok 1,5-2 mm tyk, ± poleret, gråblå; lamelæg brun, frynset; sporer 10,5-13 x 7-9 µm, 6-8-kantede; ægcystider 40-83 x 10-15 µm; meget sjælden. *Entoloma pseudocyanulum*

Sporer i gennemsnit mindre; i græsland eller skove 35

35. Stok ofte med lidt grønne () nuancer; stokbasis ofte rød se rødpletet rødblad (*Entoloma exile*), pkt. 72

Stok næppe med grønne nuancer; stokbasis næppe rød 36

36. Ofte med nedtrykt hatmidte og dermed næsten navlehat-lignende; sporer i gennemsnit 9,3-10 x 6,5-7 µm, 4-6-kantede se mørknavlet rødblad (*Entoloma allospermum*), pkt. 109

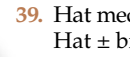
Næppe navlehatlignende; sporer i gennemsnit over 10 x 7 µm, 6-7-kantede se glatstokket rødblad (*Entoloma poliopus*), pkt. 115

37. Lamelæg helt uden cystider 38

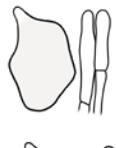
Lamelæg med cystider, enten pletvist eller overalt 57

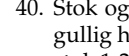
38. Frugtlegerer ± navlehatformede med tragtformet hat og noget nedløbende lameller; sporer 4-6-kantede se mørknavlet rødblad (*Entoloma allospermum*), pkt. 109

Frugtlegerer ikke udpræget navlehatformede; sporer 5-7-kantede 39

39. Hat med blålige, violette eller grønlige () farver 40

Hat ± brun (), helt uden blålige til violette farver 46

40. Stok og hat med alderen med grønne () farver; stokbasis med gullig hyfebelægning. Hat 8-17 mm bred, først klart blå, siden grønlig; stok 1-2 mm tyk, poleret til glat og mat; sporer 8,5-11 x 7-8 µm, 5-6-kantede; i ugødsket græsland; DK? **blågrøn rødblad (*Entoloma cyaneoviridescens*)¹⁹**

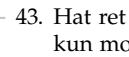
Uden grønne farver 41

41. Stok 3-12 mm tyk hos udvoksede frugtlegerer; unge hatte ikke gennemskinneligt stribede, men får eventuelt en svag stribning med alderen 42

Stok op til 3 (-4) mm tyk; hat oftest tydeligt gennemskinneligt stribet 43

42. Stok under 6 mm tyk; hat 10-40 mm bred. Hat ret mørkt brunviolet til brun; stok 3-6 mm tyk, overflade mat til fint indvokset længdefibret, af hattens farve eller mere blå; lugt ikke påfaldende; sporer 8-12 x 6-8 µm, 4-6-kantede; ægcystider fraværende eller 20-45 x 8-15 µm; i græsland; hist og her **sortblå rødblad (*Entoloma atrocoeruleum*)**

Stok hos udvoksede eksemplarer typisk over 6 mm tyk; hat 20-70 mm bred se purpurbrun rødblad (*Entoloma viiduense*), pkt. 83

43. Hat ret ensartet gråviolet til violet (), sjældent mere rosa, kun moderat mørkere i midten. Hat 8-25 mm bred, puklet-klokkeformet; stok 2-3 mm tyk, poleret, af samme farve som hatten, men lidt lysere; lameller blålige som unge; sporer 8-10 x 6-8,5 µm, 5-7-kantede; uden ægcystider; i ugødsket græsland og enebærkrat; meget sjælden eller overset *Entoloma cyaneolilacinum*

Hat typisk med markant mørkere midte 44

44. Stokbasis ofte med orangebrunt filt eller orangebrun ved såring. Hat 15-25 mm bred, gråviolet; stok 2-3 mm tyk, poleret, af hattens farve; sporer 8-10 x 6-8,5 µm, 5-7-kantede; uden ægcystider; i ugødsket græsland; meget sjælden *Entoloma pseudocruentatum*²⁰

Stokbasis hvidfiltet 45

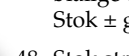
45. Hat højest gennemskinneligt stribet halvt ind; indefter typisk opspækkende i divergerende fibre. Hat 20-35 (-60) mm bred, gråviolet; stok 1-3 (-8) mm tyk, hvidfibret, af hattens farve, men lysere; sporer 7-9 x 6-7,5 µm, med 5-6 ret afrundede kanter; uden ægcystider; i krat og skove; meget sjælden **brunøjet rødblad (*Entoloma phaeodiscum*)**

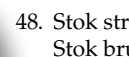
Hat gennemskinneligt stribet næsten til midten; unge hatte med små, mørke grynprikker se *Entoloma mutabilipes*, pkt. 118

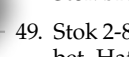
46. Stok 4-12 mm tyk se purpurbrun rødblad (*Entoloma viiduense*), pkt. 83

Stok op til 1-6 (-8) mm tyk 47

47. Stok ± brun, brungrå eller strågul (), helt uden blålige til violette nuancer 48

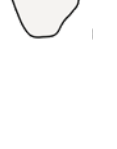
Stok ± gråblå til gråviolet () 52

48. Stok strågul () se *Entoloma chloropolium*, pkt. 57

Stok brungrå til ± brunlig () 49

49. Stok 2-8 mm tyk, noget længdefibret; hat aldrig gennemskinneligt stribet. Hat 15-70 mm bred, ± læderbrun, sjældent rosa; stok 2-8 mm tyk, af hattens farve eller lysviolet; sporer 9-13,5 x 6,5-8 µm, 5-8-kantede; i ugødsket græsland; ret almindelig, dog stort set fraværende vest for israndslinjen **gråblå rødblad (*Entoloma griseocyanum*)**

Stok 1-4 mm tyk, ± poleret; hat noget gennemskinneligt stribet 50

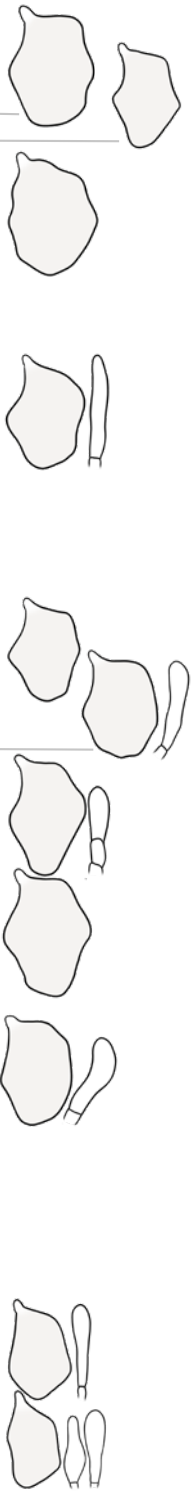

19. Det er muligt, at *E. cyaneoviridescens* er det samme som *E. pseudocruentatum* og det er i såfald det førstnævnte navn, der skal bruges.

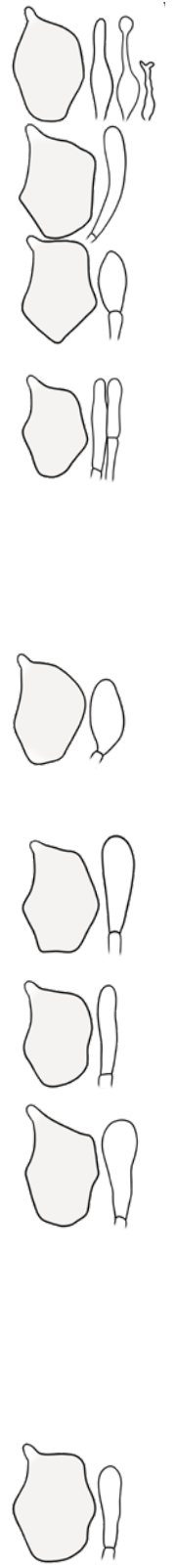
20. Eksemplarer af *E. pseudocruentatum* uden orangebrune farver ved stokbasis kan formodentlig kun kendes fra *E. phaeodiscum* med sekvensdata. Det er muligt, at den grønne *E. cyaneoviridescens* repræsenterer et ældre navn for samme art.

50. Stok gråbrun (); hat stribet halvt ind se *Entoloma riparium*, pkt. 25
Stok lysere brungrå (); hat næsten stribet til centrum 51
51. Sporer ofte med 7-8 kanter se *Entoloma sarcitulum*, pkt. 71
Sporer ofte med 5-6 kanter se *Entoloma timidum*, K4
52. Lameller smalt tilvoksede til meget dybt udrandede; hat ret ensfarvet; på sandjord med pil, poppel og el. Hat 10-20 mm bred, ret mørkt brun; stok 1-2 mm tyk, ± poleret, nederst blålig; sporer 9,5-11,5 x 7-8,5 µm, 5-7-kantede; uden ægcystider; ej DK *Entoloma ammophilum*
Lameller bredt tilvoksede til noget nedløbende; hat typisk med markant mørkere midte; i ugødsket græsland 53
53. Stokoverflade med en dugget belægning, der forsvinder ved berøring. Hat 10-35 mm bred, mørkt rød- til mørkt gråbrun; stok 2-4 mm tyk, hvidfibret, lyseblå til lysviolet; sporer 8,5-10 x 6,5-8,5 µm, 5-6-kantede; lamelæg delvist fertil eller helt steril; ægcystider 6-15 µm brede; i fugtige muldede skove; meget sjælden *Entoloma indikon*
Stokoverflade fibret eller poleret og uden dugget belægning 54
54. Sporer 7,5-11 µm lange; hat meget fint skællet 55
Sporer 8-14 µm lange; hat ofte ret groft skællet 56
55. Stok relativt mørk, typisk mørkere end hatranden. Hat 10-35 mm bred, hjorte- til gråbrun, typisk med mørkt øje; stok 1-3 mm tyk, ± poleret til fint fibret, blålig; sporer 7,5-10 x 6,5-7,5 µm, 5-7-kantede; uden ægcystider; i ugødsket græsland; sjælden **mørkøjet rødblad (*Entoloma lividocyanulum*)**
Stok typisk så lys som eller lysere end hatranden se *Entoloma mutabilipes*, pkt. 118
56. Hat 10-65 mm bred; stokoverflade fint lysfibret (lup!). Hat ± gråbrun; stok 1-3 mm tyk, gråviolet; sporer 8,5-13 x 6-9 µm, 5-7-kantede; oftest uden, undtagelsesvis med lidt kølleformede ægcystider med tværvægge; mest i ugødsket græsland; meget sjælden **rap rødblad (*Entoloma anatinum*)**
Hat 10-40 mm bred; stokoverflade nærmest poleret. Hat hjortebrun til gråbrun; stok 1-4 mm tyk, blålig; sporer 8-14 x 5,5-10 µm, 5-8-kantede; uden ægcystider; i ugødsket græsland; hist og her **ru rødblad (*Entoloma asprellum*)**²¹
57. Stok ± strågul (). Hat 12-30 mm bred, ± læderbrun, gennemskinneligt stribet til midten; stok 1-2 mm tyk, overflade ± poleret; lugt ubetydelig; sporer 8,5-12 x 6-9 µm, 6-8-kantede; ægcystider 15-52 x 5-9 µm, iblandet basidier; i magert ugødsket græsland; DK? *Entoloma chloropolium*
Stok brunlig, grønlig, blålig til violet () 58
58. Stok ± brun til brungrå (), helt uden grønlig, blålige til violette nuancer 59
Stok grønlig, blålig, violet til gråviolet () 72
59. Hat ± træbrun, lyst læderbrun til lyst kanelbrun () 60
Hat ret rent grå, blålig eller mørkt brun () 61
60. Ægcystider cylindriske til kølleformede, 5-8 µm brede se *Entoloma mediterraneense*, K7
Ægcystider kølle- til flaskeformede, 8-14 µm brede se *Entoloma ochromicaceum*, K5

61. Hathudens endeceller bredt kølle- til ± ballonformede; hatmidte eventuelt næsten fløjsagtig 62
Hathud af ± cylindriske celler; hatmidte fint skællet 64
62. Hathudsceller bredt ballon- til pæreformede, højst dobbelt så lange som brede; ægcystider variable, mest flaske- til karaffelformede, men også ± koralloide se *Entoloma phlebodermum*, G45
Hathudsceller ± kølleformede; ægcystider ± kølleformede 63
63. Ægcystider uden tværvægge, 35-70 x 8-14 µm se *Entoloma minutigranulosum*, pkt. 107
Ægcystider med tværvægge, 18-50 x 7-15 µm. Hat 20-30 mm bred, lyst gråbrun til rosabrun; lameller undertiden med mørk æg; stok 5-6 mm tyk, glat og ± poleret, meget lyst gråbrun; sporer 8-12 x 6,5-9,5 µm, 5-7-kantede; på førne i løv- og nåleskove; ej DK *Entoloma pluteidermum*
64. Blandt mosser i moser; hat rødbrun til mørkt gråbrun () se *Entoloma sphagnorum*, pkt. 99
Voksested anderledes; hat eventuelt lysere 65
65. Hat ret mørkt brun (); mange ægcystider flercellede se porfyrgrå rødblad (*Entoloma porphyrogriseum*), pkt. 87
Hat lysere brun eller med blålige nuancer (); ægcystider næppe flercellede 66
66. Hat stort set ikke gennemskinneligt stribet; hat 10-50 mm bred; stok 2-6 mm tyk 67
Hat tydeligt gennemskinneligt stribet; frugtlegerer oftest mere spinkle 69
67. Stok gråviolet til blålig; ægcystider korte og brede, nærmest ballonformede, 15-25 x 4-25 µm; stok 1-3 mm tyk. Hat 15-30 mm bred, gråviolet; lameller undertiden med mørk æg; stok 1-3 mm tyk, fnugget og fint længdefibret; sporer 8-11 x 6-8,5 µm, 5-7-kantede; blandt urter i fugtige muldede skove; meget sjælden *Entoloma nordlandicum*
Stok hvidlig til brunlig; cystider ± kølleformede, 20-80 µm lange; stok op til 7 (-8) mm tyk 68
68. Stokbasis får ofte røde pletter, især nogle timer efter håndtering. Hat 10-50 mm bred, gråbrun; lameller undertiden med mørk æg; stok 2-7 mm tyk, fint fibret, af hattens farve eller blegere; sporer 7,5-12,5 x 6-9 µm, 6-8-kantede; ægcystider 20-80 x 5-20 µm, cylindriske til ret bredt kølleformede; i ugødsket græsland; ret sjælden *Entoloma turci*
Stokbasis uden røde pletter. Hat 10-50 mm bred, ± brun til rosabrun; lameller undertiden med mørk æg; stok 2-6 mm tyk, ± poleret til fint fibret, af hattens farve eller blegere; sporer 7,5-11 x 6-8 µm, 6-8-kantede; ægcystider 20-75 x 5-18 µm, cylindriske til smalt kølleformede; mest i ugødsket græsland; sjælden *Entoloma pseudoturci*
69. Ægcystider bredt kølleformede. Hat 20-50 mm bred, ± læderbrun, sjældent rosa; stok 2-5 mm tyk, ± poleret, lyst læderbrun til lyst gråoli- ven, sjældent rosa; sporer 8,5-12 x 6-8 µm, 5-7-kantede; ægcystider 25-55 x 6-15 µm eller fraværende; mest i ugødsket græsland; ret sjælden *Entoloma majusculum*
Ægcystider cylindriske til smalt kølleformede 70
70. Hathudens endeceller 20-50 x 6-11 µm se *Entoloma riparium*, pkt. 25
Hathudens endeceller større 71
71. Lamelæg heterogen med bundter af ægcystider mellem områder med basidier; hat brungrå til lyst kanelbrun () se *Entoloma mutabilipes*, pkt. 118
Lamelæg kun med ægcystider (steril); hat overvejende læder- til gulbrun (). Hat 15-25 mm bred; stok 1-4 mm tyk, ± poleret, af hattens farve, men lysere; sporer 9,5-12,5 x 6-9 µm, 6-8-kantede; ægcystider 20-55 x 6-15 µm; i ugødsket græsland og i tørvemos; måske bekræftet via DNA-ekstrakt fra blandet indsamling, men status uklar, nok overset *Entoloma sarcitulum*

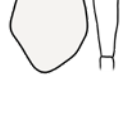
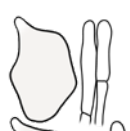
21. Analyser af arvemateriale og morfologiske studier viser, at ru rødblad og rap rødblad har en meget stor variation. Storsporede indsamlinger af ru rødblad kan kendes fra mørkøjet rødblad på sporestørrelsen. Rap rødblad skulle ifølge litteraturen skilles fra ru rødblad på en mere fibret stok. Denne karakter modsiges imidlertid af sekvenseret dansk materiale, og disse taxa synes uadskillelige på morfologiske karakterer.

72. Hat og stok med lyst blågrønne til grågrønne (☞ ☐ ☐ ☐) farver. Hat 5-20 mm bred; lameller undertiden med mørk æg; stok 1-3 mm tyk, ± poleret, lyst gråoliven til grågrøn, ofte rød i stokbasis efter såring; sporer 9-12 x 6-8 µm, 5-7-kantede; ægcystider 20-60 x 5-20 µm; i ugødsket græsland; ret almindelig ... **rødpletet rødblad (*Entoloma exile*)**
Hat og/eller stok med blålige til violette (☞ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐) farver 73
73. Hat stort set ikke gennemskinneligt stribet 74
Hat tydeligt gennemskinneligt stribet 96
74. Unge lameller ± blå (☐ ☐ ☐ ☐) 75
Unge lameller hvidlige (☐ ☐) 76
75. Lamelæg savtakket
se dueblå rødblad (*Entoloma azureopallidum*), pkt. 86
Lamelæg ikke savtakket
se blåbladet rødblad (*Entoloma chalybeum*), pkt. 17
76. Lameller savtaktede 77
Lameller næppe savtaktede 78
77. Sporer 8,5-11 x 6-7,5 µm. Hat 12-50 mm bred, mørkviolet; lameller undertiden med mørk æg; stok 2-5 mm tyk, længdefibret, af hattens farve, men lidt lysere; sporer 5-6-kantede; ægcystider 20-50 x 2,5-7 µm; i ugødsket kalkgræsland og muldede fugtige skove; meget sjælden ...
lysbladet rødblad (*Entoloma violaceoserrulatum*)
Sporer 10-11,5 x 7,5-9 µm. Hat 20-45 mm bred, gråbrun, sjældnere teglrod til rosa; stok 2-3 mm tyk, længdefibret, af hattens farve; sporer 5-kantede; ægcystider 10-20 µm brede; i løvkrat; ej DK
Entoloma versicolor
78. Nogle ægcystider flaske- til tenformede 79
Ægcystider cylindriske, kølleformede til ballonformede 83
79. Basidier 1-2-sporede. Hat 10-40 mm bred, med mørkt violette skæl; stok 2-5 mm tyk, fint fibret, af hattens farve, men lidt lysere; sporer 10-15 x 7-10,5 µm, 5-6-kantede; ægcystider 20-40 x 6-10 µm; i tørremos i fugtige skove; ej DK
Entoloma holmvassdalenense
Basidier overvejende 4-sporede 80
80. Sporer i gns. 8,3-9,4 µm lange; hat fint brunviolet (☐ ☐ ☐ ☐) skællet. Hat 30-60 mm bred; stok 1-6 mm tyk, poleret, lidt fnugget til fint længdefibret, med farve som hatten; sporer 8,5-11 x 6,5-8,5 µm, 5-7-kantede; ægcystider 20-70 x 7-20 µm; i ugødsket græsland; ej DK
Entoloma rhynchocystidium
Sporer i gns. 9-11,2 µm lange; hat eventuelt anderledes 81
81. Stok 2-4 mm tyk, ± poleret til fint hvidfibret; hat med rosabrune til brunviolette (☐ ☐ ☐ ☐) små skæl og divergerende fibre, så det lysere kød ses. Hat 15-40 mm bred, lyst grå- til rosabrun, lyst gråviolet; sporer 9-11 x 6,5-7,5 µm, 5-7-kantede; ægcystider 25-60 x 8-13 µm; i græsland og skove; meget sjælden eller overset
Entoloma roseotinctum
Stok 3-8 mm tyk, ± mat til fint fibret; hat næppe sprækkende i småskæl eller divergerende fibre 82
82. Ægcystider med bred, afrundet spids. Hat 10-50 mm bred, mørkt gråbrun, gråviolet til sortblå, ofte mere brun med alderen; stok 3-7 mm tyk, fint længdefibret, af hattens farve, men ofte med påfaldende meget hvid hyfefilt mod basis; sporer 8,5-12,5 x 5,5-7,5 µm, 5-7-kantede; ægcystider 25-70 x 5-15 µm; i ugødsket græsland og skove; ej DK
Entoloma coracis
Ægcystider med smal spids. Hat og stok ± gråblå (☐ ☐ ☐ ☐). Hat 15-40 mm bred; stok 4-8 mm tyk, dugget til fint længdefibret, med farve som hatten; sporer 8,5-11 x 6-8 µm, 5-7-kantede; ægcystider 40-85 x 5-20 µm; i ugødsket græsland; ej DK
Entoloma uranochroum

83. Stok 4-12 mm tyk; hat 20-70 mm bred. Hat blåviolet til gråbrun; stok blåviolet, ± poleret til hvidfibret; sporer 9-12,5 x 5,5-9,5 µm, 5-7-kantede; ægcystider 25-75 x 6-17 µm; i ugødsket græsland; ret sjælden ...
purpurbrun rødblad (*Entoloma viiduense*)
Stok 1-6 mm tyk; hat eventuelt smallere 84
84. Ægcystider udspringende i lamelkødet og meget lig lamelkødets hyfer, typisk ± cylindriske 85
Ægcystider udspringende i subhymeniet, typisk ± kølleformede 90
85. Stokoverflade ± poleret eller mat, eventuelt med fine hvide fibre 86
Stokoverflade tydeligt længdefibret 87
86. Stok hos udvoksede frugtleger 3-6 mm tyk
se sortblå rødblad (*Entoloma atrocoeruleum*), pkt. 42
Stok 1-3 (-4) mm tyk. Hat 10-30 mm bred, lilla til violet; lameller undertiden med mørkpletet æg; stok poleret til fint hvidfibret, af hattens farve eller blegere; sporer 9,5-12 x 6,5-8 µm, 5-8-kantede; ægcystider 25-70 x 6,5-14 µm; i ugødsket græsland; meget sjælden
dueblå rødblad (*Entoloma azureopallidum*)
87. Sporer i gennemsnit op til 9 µm lange, 5-6-kantede. Hat 6-40 mm bred, mørkt grå- til purpurbrun, sjældent koralrød til rosa; lameller undertiden med mørk æg; stok 1-4 mm tyk, længdefibret, helt overvejende brun, sjældent med et gråblåt skær; sporer 7,5-10,5 x 6-7,5 µm; ægcystider 30-65 x 5-15 µm, ofte flercellede; i ugødsket græsland; hist og her
porfyrgrå rødblad (*Entoloma porphyrogriseum*)
Sporer i gennemsnit over 9 µm lange, 5-9-kantede 88
88. Hat ret mørkt gråbrun til sortblå (☐ ☐ ☐ ☐)
se *Entoloma coracis*, pkt. 82
Hat lysere (☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐) 89
89. Hat violetgrå til gråviolet (☐ ☐ ☐ ☐). Hat 10-50 mm bred; lameller undertiden med mørk æg; stok 2-4,5 mm tyk, længdefibret til fint filtet, af hattens farve; lugt sommetider sødlig; sporer 9-11,5 x 6-8 µm, 5-9-kantede; ægcystider 15-70 x 8-20 µm; i kalkpåvirket græsland og rigkær; sjælden
violetgrå rødblad (*Entoloma mougeotii*)
Hat gråbrun til rødgrå (☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐). Hat 20-40 mm bred; stok 2-5 mm tyk, fint længdefibret, ± blågrå; sporer 7,5-12 x 7-9 µm, 6-7-kantede; ægcystider 30-75 x 6-15 µm; blandt urter i græsland og skove; ej DK
Entoloma aranense
90. Ægcystider 15-25 x 4-25 µm, nærmest ballonformede
se *Entoloma nordlandicum*, pkt. 67
Ægcystider over 25 µm lange, ballon- til kølleformede 91
91. Sporer med 6-8 bløde kanter, 10-13,5 x 6,5-10 µm; stok typisk tofarvet med blåviolet (☐ ☐ ☐) basis og lysere top
se *Entoloma glaucobasis*, pkt. 100
Sporer med 5-7 skarpe kanter, ofte mindre; stok ikke med lysere top 92
92. Hat ret lyst brun (☐ ☐ ☐ ☐) 93
Hat mørkebrun eller ± violet (☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐) 94
93. Stokoverflade poleret se *Entoloma mediterraneense*, K7
Stokoverflade mat. Hat 15-35 mm bred; lameller undertiden med mørk æg; stok 2-3 mm tyk, hvidfibret til stort set glat, lyst gråblå, mat; uden påfaldende lugt; sporer 8-11 (-12) x 6-7,5 µm; ægcystider 40-90 x 9-25 µm; i ugødsket græsland; sjælden
Entoloma isborscanum

94. Med blomsteragtig lugt; hat violet til sortviolet (☞), eventuelt som utydeligt skær. Hat 10-35 mm bred; lameller undertiden med mørk æg; stok 1,5-3 mm tyk, ± poleret til hvidfibret, af hattens farve, men ofte lysere eller en anelse grønlig; sporer 9,5-10 x 6-6,5 µm, 5-6-kantede; ægcystider 33-85 x 5-15 µm; på muldbund i skove og krat; meget sjælden **blomsterduftende rødblad (*Entoloma erhardii*)** Lugt anderledes eller manglende 95

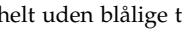

95. Ægcystider talrige; hathudens endeceller 40-90 x 11-20 µm
 se glatstokket rødblad (*Entoloma poliopus*), pkt. 115
 Ægcystider fåtallige; hathudsceller i midten 20-40 x 10-35 µm
 se rap rødblad (*Entoloma anatinum*), pkt. 56

96. I det mindste nogle ægcystider ten-, flaske-, ballon- til bredt kølleformede 97
 Alle ægcystider cylindriske til smalt kølleformede 101

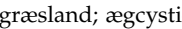

97. Hat med rødgrå, blålige til violette (☞) farver; nogle cystider ± tilspidsede 98
 Hat ± brun (☞), helt uden blålige til violette nuancer; cystider med afrundet ende 99

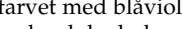
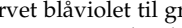

98. Hat rødgrå, lyst violetgrå til gråblå (☞), 5-10 (-15) mm bred
 se *Entoloma callipygmaeum*, pkt. 11
 Hat ± gråviolet til mørkt purpur (☞), 10-25 mm bred. Stok 1-2 mm tyk, poleret til mat og glat, med farve som hatten, men ofte lysere; sporer 11-12,5 x 8-9,5 µm, 6-9-kantede; ægcystider 7-15 µm brede; i moser og sumpskove; DK? **Entoloma calceus**

99. Hat orange-, rød- til mørkt gråbrun (☞); blandt tørvemosser; i det mindste nogle ægcystider tenformede, 4,5-14 mm brede. Hat 15-35 mm bred; lameller undertiden med mørk æg; stok 2-3 mm tyk, glat, af hattens farve, men lysere; sporer 10-11,5 x 6,9-8 µm, 5-7-kantede; ægcystider 16-90 x 4,5-14 µm; meget sjælden eller overset **Entoloma sphagnum**
 Hat læderbrun (☞); i ugødsket græsland; ægcystider ± ballonformede, 15-35 µm brede 100

100. Stokoverflade mat og lidt fibret, tofarvet med blåviolet (☞) basis og lysere top. Hat 10-30 (-40) mm bred, læderbrun, sjældent rosa; lameller undertiden med mørk æg; stok 1-3 mm tyk; sporer (8-) 10-13,5 x 6,5-10 µm, med 6-8 bløde kanter; ægcystider 20-95 x 10-35 µm; i ugødsket græsland; sjælden **Entoloma glaucobasis**
 Stokoverflade ± poleret og ± ensfarvet blåviolet til gråblå (☞ – dog ofte med hvid filt ved basis). Hat 10-30 mm bred, læderbrun, kun fint skællet i midten; stok 2-3 mm tyk; sporer 10-14 x 6,5-9 µm, med 5-7 skarpe kanter; ægcystider 30-70 x 15-30 µm; i ugødsket græsland; DK? **brunskællet rødblad (*Entoloma sodale*)**

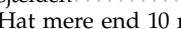
101. Sporer overvejende puklede til blødt kantede med 6-9 pukler/kanter 102
 Sporer mere skarpt kantede med 4-7 kanter 106

102. Stok tofarvet med blåviolet (☞) basis
 se *Entoloma glaucobasis*, pkt. 100
 Stok mere ensfarvet 103

103. Sporer 9,5-11 x 6,5-7,5 µm
 se *Entoloma perasprellum*, pkt. 33
 Sporer 10,5-16 µm lange 104

104. Hat 4-10 mm bred, ± lyst violetgrå (☞); lameller påfaldende fjerne (15-20 gennemgående lameller). Hat sjældent rosa; lameller undertiden med mørk æg; stok 0,5-1 mm tyk, ± poleret, af hattens farve; sporer 11-15,5 x 6,5-11 µm, 6-9-kantede; ægcystider 20-70 x 5-20 µm, kan være svære at finde; i ugødsket græsland og fugtige skove; meget sjælden **violblå rødblad (*Entoloma cyanulum*)**
 Hat mere end 10 mm bred og ± brun til purpur (☞); lameller ikke specielt fjerne 105

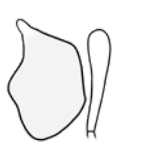
105. Sporer i gennemsnit 11-12 x 7-8 µm; hat højst en smule gennemskinneligt stribet i randen
 se *Entoloma brunneoserulatum*, pkt. 2
 Sporer i gennemsnit 12-13 x 7,5-8,7 µm; hat typisk dybt gennemskinneligt stribet. Hat 13-30 mm bred, purpur- til gråbrun; stok 1,5-3 mm tyk, ± poleret, blågrå; sporer 10,5-16 x 6,8-9,5 µm, 5-8-kantede; ægcystider 20-30 x 8,5-11,5 µm; i ugødsket græsland; meget sjælden **Entoloma brunneicoeruleum**

106. Hat 4-10 mm bred, ± lyst gråviolet (☞)
 se violblå rødblad (*Entoloma cyanulum*), pkt. 104
 Hat mere end 10 mm bred, ofte mørkere violet, brun til grålig (☞) 107

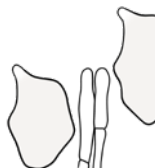
107. Stok ofte lys i toppen og blålig nedeft. Hat 10-20 mm bred, fint grynet til småskællet, læder- til kanelbrun; lameller undertiden med mørk æg; stok 2-3 mm tyk, ± poleret, gråviolet til lyst læderbrun; sporer 7-12 x 5,5-7,5 µm, 5-7-kantede; ægcystider 35-75 x 8-14 µm; i ugødsket græsland; sjælden **Entoloma minutigranulosum**
 Stok mere ensfarvet eller lys nedeft. 108

108. Frugtlegemer ± navlehat-formede med nedtrykt hatmidte og noget nedløbende lameller 109
 Frugtlegemer ikke navlehat-formede 110

109. Sporer 8-11,5 µm lange. Hat 10-30 mm bred, gråviolet til gråbrun, sjældent lysegrå; lameller undertiden med mørk æg; stok 1,5-3 mm tyk, ± poleret, af hattens farve eller mere blålig; sporer 6-8,5 µm brede, 4-5-kantede; ægcystider 20-40 x 6,5-14 µm, sjældent fraværende; i ugødsket græsland, krat og skove; sjælden **mørknavlet rødblad (*Entoloma allospermum*)**
 Sporer 10,5-13 µm lange. Hat 10-20 mm bred, lyst gråviolet; stok 1-2 mm tyk, poleret, af hattens farve, men lysere; sporer 8-10 x 6-7 µm, 5-7-kantede; ægcystider cylindriske, i klynger; i kalkpåvirkede kær og moser; meget sjælden **Entoloma art 1**

110. Ægcystider stort set cylindriske 111
 Ægcystider noget kølleformede 112

111. Stokoverflade poleret
 se *Entoloma perasprellum*, pkt. 33
 Stokoverflade mat eller længdefibret
 se porfyrgrå rødblad (*Entoloma porphyrogriseum*), pkt. 87

112. Hat grøngrå eller ± violet (☞) 113
 Hat overvejende brunlig (☞) 116

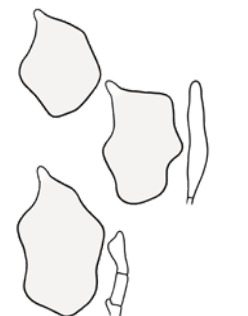
113. Hathudens endeceller 10-30 µm brede 114
 Hathudens endeceller 6-20 µm brede 115

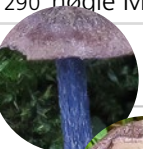
114. Hat fint tottet-skællet, gennemskinneligt stribet halvt ind
 se *Entoloma chalybeum*, pkt. 17
 Hat næsten glat, gennemskinneligt stribet næsten til midten. Hat 5-40 mm bred, mørkt gråviolet; stok 1-4 mm tyk, ± poleret, af hattens farve; sporer 10-12 x 6,5-8 µm, 5-7-kantede; ægcystider 30-50 x 8-20 µm; i ugødsket græsland og blandt urter i skove, tilsyneladende mest i kalkpåvirkede naturtyper; status uafklaret (dansk materiale ofte med brun æg; ingen sekvenskonfirmerede fund) **Entoloma lazulinum**

- Entoloma mutabilipes*
- Sporer i gennemsnit 10-11,5 x 7-8 µm; hatmidte typisk mørkere, men ikke med et velafsat mørkt øje
- se glatstokket rødblad (*Entoloma poliopus*), pkt. 115

— 11. Sporer set fra siden med 5-7 markante kanter	12
— Sporer puklede eller blødt kantede med 6-9 kanter	13

12. Stok blålig se tvefarvet rødblad (*Entoloma dichroum*), pkt. 31
Stok ± violet se rødviolet rødblad (*Entoloma allochroum*), pkt. 31
13. Sporer kun utydeligt kantede. Hat 10-20 mm bred; stok 1-2 mm tyk, blålig; sporer 7,5-9,5 x 5-6 µm, i gennemsnit 8,5 x 5,3 µm, Q 1,4-1,8; ægcystider, 23-45 x 5-8 µm eller fraværende; på ± forstyrret jord i skov; ej DK
Entoloma sublaevisporum
Sporer med 6-9 bløde, men dog tydelige kanter 14
14. Stoktop ± småskællet; stok 5-10 mm tyk. Hat 20-80 mm bred, småskællet, blåviolet; sporer 8-11 x 6-7,5 µm; ægcystider 30-70 x 6-9 µm; på muldbund i skove og på råddent ved; sjælden
prægtig rødblad (*Entoloma tjallingiorum*)
Stoktop stribet-fibret; stok 1-3,5 mm tyk 15
15. Pigment i hathuden indvendigt; med mellugt. Hat 20-40 mm bred; stok 1-3 mm tyk, blåviolet; sporer 8-11 (-11,5) x 6-7 (-7,5) µm, Q 1,2-1,6; uden egentlige ægcystider men undeertiden med udragende kødhyfer; på ved og flis af løvtræ, især bøg; sjælden
bøge-rødblad (*Entoloma placidum*)
Pigment i hathuden både indvendigt og pålejret; ægcystider til stede eller ej; uden mellugt. Hat 10-40 mm bred; stok 1-3,5 mm tyk, fibret til fint mørkskællet, blålig; sporer 9-11,5 x 6-7,5 µm, Q 1,3-1,7; ægcystider, 30-60 x 6-13 µm eller fraværende; fortrinsvis på jord og råddent ved i nåletræsplantager; sjælden
trefarvet rødblad (*Entoloma lampropus*)
16. Stoktop glat og enten poleret eller fint fibret 17
Stoktop groft fibret til skællet 20
17. Sporer 7-8,5 (-9) x 5-6 µm. Hat ± klokkeformet, 7-10 mm bred, blålig; stok 1-2 mm tyk, blålig; sporer 5-7 kantede, Q 1,3-1,5; uden ægcystider; på jord i løvskov; ej DK
Entoloma coelestinum
Sporer større 18
18. Hat med koncentriske zoner; stok 4-8 mm tyk; lamelæg savtakket, helt dækket af cystider. Hat 20-55 mm bred, hvælvet med nedtrykt midte, ustribet, purpurbrun til brunviolet; stok gråviolet; lugt ubetydelig; sporer 10-11,5 x 7,5-8,5 µm, 5-6-kantede; ægcystider 60-125 x 5-14 µm; på kalkbund mellem græs; ej DK
Entoloma violaceozonatum
Hat næppe med koncentriske zoner; stok 1-3 mm tyk; lamelæg ikke savtakket, ægcystider blandet med basidier eller helt fraværende 19
19. Både hat og stok sortblå (☐☐☐). Hat 5-25 (-30) mm bred, ± klokkeformet, fint fibret-skællet, ustribet; lugt ubetydelig; stok 1-3 mm tyk; sporer 7,5-11 (-12) x 6-8 µm, 6-8-kantede; ægcystider blandet med basidier, eventuelt fraværende; på råddent ved i fugtig skov og i gamle enebærkrat; meget sjælden
sart rødblad (*Entoloma lepidissimum*)
Hat purpur til violet (☐☐☐); stok blå (☐☐☐). Hat 10-25 mm bred; stok 1,5-2,5 mm tyk, ± poleret; lugt sødlig-anisagtig; sporer 9-11 x 6,5-7 µm, med 6-8 ret bløde kanter; uden ægcystider; på ved i ellemoser og i magre heder; meget sjælden
syren-rødblad (*Entoloma syringicolor*)
20. Ægcystider med udtrukket spids; på brændt tørvejord
..... se *Entoloma carbonicola*, H9
Ægcystider uden udtrukket spids (eventuelt helt fraværende); økologi anderledes 21
21. Unge lameller ± blå eller brunlige (☐☐☐). 22
Unge lameller kridhvide (☐☐☐). 27
22. Lameller brunlige (☐☐☐); med op til 125 µm lange ægcystider
..... se *Entoloma violaceozonatum*, pkt. 18
Lameller blålige (☐☐☐); ægcystider kortere eller manglende 23

23. Sporer 10-13 x 7-9 µm; hat mere gråviolet (☐☐☐) end den ± blå (☐☐☐) stok 24
Sporer i gns. mindre end 10 x 7 µm; hat og stok med stort set samme farve varierende fra violet, gråviolet til rødgrå (☐☐☐) 25
24. Med bredt kølle- til ballonformede ægcystider
..... se syren-rødblad (*Entoloma syringicolor*), pkt. 19
Uden ægcystider. Hat 15-30 mm bred, med lilla til mørkt violette farver; stok 1-2 mm tyk, blågrå; sporer 10-12,5 x 7-9 µm; næsten puklede fremfor kantede; på jord i fugtig skov; DK?
lillabladet rødblad (*Entoloma callichroum*)
25. Unge lameller blå (☐☐☐), typisk med mørkere æg; stok 1-6 mm tyk. Hat mørkviolet til violet, småskællet, gråbrunt afblegende, ofte skinnende; lugt blomster- til anisagtig; sporer 9-11,5 x 6-8 µm; ægcystider cylindriske, 20-60 x 5-15 µm, ofte tykvæggede; på dødt ved af løvtræer, især el i sumpskov; ret sjælden
smuk rødblad (*Entoloma euchroum*)
Unge lameller ikke så mørke og æg ikke farvet; stok 1-3 mm tyk 26
26. Sporer 7,5-11 x 6-8 µm; med eller uden ægcystider, 20-60 x 5-20 µm
..... se sart rødblad (*Entoloma lepidissimum*), pkt. 19
Sporer 6,5-8,5 (-9) x 5-6,5 µm; uden ægcystider
..... se *Entoloma percoelestinum*, pkt. 29
27. Hat og stok med blålige til sortblå (☐☐☐) farver; uden ægcystider; stok 1-2 mm tyk 28
Hat og stok stedvist med mere gråviolette til violette (☐☐☐) farver; med eller uden ægcystider; stok 2-10 mm tyk 30
28. Sporer puklede, 8,5-11,5 x 6-7 µm; hat hurtigt afladet. Hat og stok næsten ensfarvet dybt stål- til mørkeblå; hat 5-20 mm bred; stok 1-2 mm tyk; eventuelt med lugt af kantarel; på dødt ved på muldbund, i løv- og især nåleskov på kalkbund; meget sjælden
safir-rødblad (*Entoloma chytrophilum*)
Sporer kantede til næsten puklede, 6,5-8,5 (-9) x 5,5-6,5 µm; hat ± hvælvet 29
29. Sporer ret skarpt kantede; stok næsten glat
..... se *Entoloma coelestinum*, pkt. 17
Sporer blødt kantede til næsten puklede; stok fibret til småskællet. Hat 5-12 mm bred; stok 1-2 mm tyk; sporer 6,5-8,5 (-9) x 5-6,5 µm; uden ægcystider; på jord i ugødsket kalkgræsland; meget sjælden
mørkeblå rødblad (*Entoloma percoelestinum*)
30. Hatmidte ± brunlig (☐☐☐) og højst med ± violette (☐☐☐) nuancer i randen; sporer blødt kantede se pkt. 14
Med blå til ± violette (☐☐☐) farver over hele hatten; sporer skarpt kantede 31
31. Stok blålig (☐☐☐). Hat (5-) 15-40 (-50) mm bred, ± mørkviolet, tydeligt anderledes farvet end den mørkeblå stok; stok 2-5 mm tyk, ret groft skællet; sporer 9-12 x 6,5-8 µm; ægcystider 20-45 x 5-11 µm; på jord og råddent ved, mest i frodige løvskove, også yngre plantager; sjælden
tvefarvet rødblad (*Entoloma dichroum*)
Stok ± purpur (☐☐☐). Hat 20-40 mm bred, ± brunviolet; stok 3-6 mm tyk, ret groft skællet; sporer 8-12,5 x 6-9,5 µm; ægcystider 32-58 x 5,5-16 µm; på muldbund i løvskove, haver og krat; sjælden
rødviolet rødblad (*Entoloma allochroum*)

